

15. oktoober on valimispäev

Tee oma valik!

www.tallinn.ee/kesklinn

Keskklinna Sõnumid

13. oktoober 2017

Eelhääletamise avapäev 5. oktoober oli Solarise keskuse valimisjaoskonnas rahvarohke.

Tallinn jätkab positiivsena

Paari päeva pärast, 15. oktoobril toimuvad kohalike volikogude valimised, mille e- ja eelhääletus on juba lõppenud. Kutsun kõiki keskklinnasi, kes pole oma häält veel andnud, seda kindlasti tegema.

Kõigile kampaaniatele on valimispäevaks punkt pandud ning hääle kokkulugemiseks rahunevad ka tihti tuliseks muutunud poliitikut. Mõistagi tuleb valimiste järel saada üle Eesti paika volikogude juhid, vallavanemad ja linnapead, kuid see on juba hoopis rahulik protsess. Selleks ajaks on valijad oma otsuse langetanud ning poliitikutel tuleb tegetsema asuda etteantud ülesannete kallal. Kui suuremate linnade – ja eeskätt Tallinna – juhtideks saajate üle arutletakse meedias põhjalikult, siis õige pea liigub elu tavapärastesse rööbastesse ning peatselt ununevad ka valimiste-eelsed dramaatilised karjatused, justkui asuks Ülemiste vanake kohe pealinna uputama. Vaatamata valimiskampaania agressiivsusele või viisakusele, vastandumisele ja polariseerumisele võib aga kinnitada, et positiivsete algatuste jätkamisega peab arvestama iga linnajuht, ükskõik millisesse erakonda ta ka ei kuuluks.

Heade ideede kaasamine

21. sajandil, 2017. aastal liigub nii Tallinn kui ka kogu Eesti üha enam kaasava valitsemise mudeli suunas. Asumiseltside, eri huvigruppide ning aktiivsete kodanike roll suureneb

järk-järgult ja pidevalt ka omavalitsuste juhtimisel. Sellele aitab kaasa informatsiooni vaba ja kiire liikumine nutitehnoloogia vahendusel, kuid samuti mõtteviisi muutus ning tahtmine senisest enam sõna sekka öelda.

Tallinna positiivse programmi algatus võis linnavõimu oponentide jaoks olla küll mõnus poliitriinaku objekt, kuid peavad nemadki nentima, et tegemist oli õige samuga tuleviku ja enama kaasamise huvides. Linlased ütlesid hea meelega sõna sekka, avaldasid arvamust ja juhtisid tähelepanu probleemidele. Leidus palju ka neid, kes kiitust avaldasid. Vähetähtis pole seegi, et paljud väikesed küsimused-probleemid leidsid tänu vahetule suhtlusele kiire ja linlast rõõmustava lahenduse. Oli see siis saagimist vajav puuoks, puuduv aadressitähis või hoopis midagi muud. Ühiselt tegime korda palju väikesed asju. Kuid eks palju väikesi annabki kokku suure ja tähtsa. Ja see muudab linlaste igapäevaelu paremaks.

Keskklinn võidab igal juhul

Tallinna lähituleviku arenguvisionid näitavad minu hinnangul selgelt, et suurim võitja on

igas perspektiivis Keskklinn. Järgmisel aastal algav uue peatänavaga projekt annab linnasüdame arengule uue kiirenduse. Loodetavasti kaob selle teostumisel ka suurimatel pessimistidel tahtmine igasse treppi autoga sõita. Uus, hästi läbikaalutud ja logistiliselt lihtsalt läbitav linnakese loob suurepärase võimalused mõnusaks linnaruumi nautimiseks. Sünergia, mida toodavad peatänavaga projekt, Vanasadama masterplaan ning Reiditee ja promenaadi väljaehitamine, on sedavõrd võimas, et muudab kogu Tallinna senist logistikat ning viib meid inimsõbralikumate ja harmoonilisemalt arenevate linnade esiritta. Kõik see saab õige pea reaalsuseks.

Head algatused peavad jääma

On rida hüvesid, millest tallinlased pole nõus loobuma ning poliitikut, kes soovivad linnavolikogu töös osaleda, peavad tööandja tahetega arvestama.

Viimase avaliku arvamuse küsitluse kohaselt toetab 88% elanikest tasuta ühistranspordi jätkumist ja vaid 2% on kindlalt selle vastu. Seega tuleb jätkata tasuta, mugava ja keskkonnasäästliku transpordi arendamist. Sellest aastast saavad peale

õpilaste pealinnas tasuta einet ka lasteaia-mudilased. Ma ei suuda ette kujutada sellist poliitilist jõudu, mis sõandaks sõida otsuse vastu oma lapsi tasuta toitlustada. Oma-valitsuse kohustus on aidata neid, kes jäänud raskustesse. Ka pärast valimisi peab Tallinn jätkama nii lastega perede, vanurite kui ka teiste abivajajate toetamist. Neidki hüvesid ei saa ja oleks ebaõiglane linlastelt ära võtta.

Valima

Igal juhul tasub valima minna ning oma hääl anda, et toetada neid kandidaate ja lubadusi, mis kõige rohkem meeldivad. Kindel on, et valija ei eksi.

Isegi siis, kui ta ei pruugi hiljem tema hääle saanud poliitiku käitumisega rahul olla, oli tol hetkel tehtud otsus õige ja põhjendatud. Teame ju ütlist *vox populi, vox dei*. Rahva hääl on jumala hääl – ja valimistel saab selle hääle kuuldavaks teha.

Taavi Pukk

Keskklinna vanem

Kus saab hääletada?

Tänaseks on lõppenud kohaliku volikogu valimise eel- ja e-hääletamine ning oma hääle saab anda üksnes valimisjaoskonnas ja valimispäeval – see on pühapäeval, 15. oktoobril.

Valimispäeval on valimisjaoskonnad avatud kella 9–20. Hääletada saab sel päeval üksnes oma elukohajärgses valimisjaoskonnas ning erandjuhtudel ka kodus.

Valijad, kelle elukohta andmed on kantud rahvastikuregistrisse Keskklinna linnaosa täpsusega, saavad hääletada valimisjaoskonnas nr 15, mis asub Tallinna linnavalitsuse hoones Vabaduse väljak 7.

Kogu vajaliku teabe valimisjaoskonnas asukohast leiata teile saadetud **valijakaardilt**. Samuti on valimisjaoskondade asukohad toodud nii Keskklinna Sõnumite eelmises kui ka selles numbris lk 3.

Tasuta õigusabi

Tallinna ja Tartu õigusteaduskonna üliõpilased annavad 15. detsembrini tasuta õigusabi linnakantselei teenindussaalides (Vabaduse väljak 7). Nõustamine on elava järjekorra alusel eesti ja vene keeles eri aegadel. Täpsem graafik on avaldatud www.juristidelit.ee, teavet saab ka telefonil 631 3002 või 631 4466.

EAKATE KINOKLUBI JÄTKAB

Keskklinna ja Põhja-Tallinna eakate kinoklubi järgmine seanss toimub Salme kultuurikeskuses 14. novembril kell 12. Siis on kavas vaadata Eesti -Soome-Saksa ühistööna 2015. aastal valminud filmi „Vehkleja“.

TALLINNA KESKKLINNAS ELAB 63 244 INIMEST.

Linnaosa elanike arv suurenes septembris 610 võrra (kogu Tallinnas 1359 võrra). Aasta algusest on Keskklinnas lisandunud 1598 elanikku ehk linnaosadest enim (linnas kokku 3791).

Allikas: rahvastikuregister, 1. oktoober 2017

Vaata ka...

Lk 2 Aasta õpetajad

Lk 3 Kuhu minna valima?

Lk 8 Uudiseid linnaelust

TÄHTSAD TEEMAD

Õpetajatest, tarkusest ja märkamisest

5. oktoobril tähistati koolides õpetajate päeva. Traditsiooniliselt võtsid vanemate klasside õpilased sel päeval tundide andmise enda õlgadele ning õpetajad võtsid pisut vabamalt. Jagati õnnitlusi, kingiti lilli ja söödi ühiselt kooki. Milleks on see päev aga ellu kutsutud? Mõistagi mitte pelgalt pidutsemiseks, vaid ameti väärtustamiseks ja saavutuste tunnustamiseks, aga ka sellega seonduvatele probleemidele tähelepanu juhtimiseks.

Üks pealinna staažikas koolijuht ütles mulle, et õpetajate päeva olemus on muutunud iseenda ironiaks, sest gümnasistid on sel päeval valmis tunde andma, kuid küsimuse peale, kes tahab saada õpetajaks, ei tõuse klassis ükski käsi. Pole mingi saladus, et Eesti õpetajate keskmine vanus on kõrge ning noori töepoolsest selle poole ei tõmba. Isegi kui ülikoolis omandatakse õpetajakutse, ei asuta tihti kooli tööle, vaid leitakse muu amet. Peamiste põhjustena on välja toodud liiga madal palk ja ameti ebapiisav maine. Vaatamata sellele, et õpetajate keskmine palk on viimase viie aastaga kasvanud ligi poole võrra, jääb sellest elukutse kasuks valiku langetamisel siiski väheks. Mõistagi ei ole see olukord tekkinud täna ega eile, vaid kujunenud aastate jooksul, kus olulist rolli on mänginud poliitiline valik ja asja pole piisavalt tõsiselt suhtutud. Nüüd on aga olukord tõsine ja otsustavad sammud vajalikud. Uuringud näitavad, et oma ametis pole kindlad õpetajad isegi, sest 55% valiks muu ameti, kui saaks võimaluse uuesti elukutse valida.

Meile teadaolevate tsivilisatsioonide algusaegadest peale on nende lahutamatu osad olnud haridus ja haritus. Ikka on olnud õpetajad ja õpilased, on olnud need, kes väärtustavad ja hoiavad teadmisi ning oskavad neid ka edasi anda. Just teadmiste edasi andmine noortele – uuele põlvkonnale – on ühiskonna üks alustala, arengu ja kestmise eeldus. Õpetaja amet ei saa ega tohigi olla pelgalt faktide kontroll ja hinnangute andmine, vaid see peab olema ajaloo meenutaja, oleviku tõlgendaja ja tulevikku osutaja amet. Ehk on hakatud aga ühiskonnas haritusse ja haridusse liiga kergekäeliselt suhtuma, elu on muutunud liiga lihtsaks? Tõenäoliselt küll, peale selle veel vähene märkamine ja hoolimine.

Oktoobrikuu esimesel kolmapäeval eetris olnud „Pealtnägija“ tõi televaatajate ette jahmatavad ja valusad lood Eesti perevägivallast, mille kohta jõuab info politseini alaealiste laste kaudu. Vahel suuremate, paljudel juhtudel alles esimesi aastaid koolis käivate laste kaudu, kes helistavad viimases lootuses numbrile 112. Sest kodus on vägivald, rusikad on käiku lastud, jagatakse jalahoopet ning ei jää enam üle muud, kui paluda abi politseilt. Kas suudate ette kujutada nende väikeste hingede valu, mis sellega kaasneb? Millise jälje jätab see olevikus ja tulevikus? Kirjeldamatu. Lapsed kannavad seda endaga kaasas, ka koolis. Õpetajad peavad sedagi märkama. Märkama ja aitama.

Õpetajate päev võiks ühiskonnas töepoolsest kanda laiemat sõnumit kui pelgalt gümnasistide lõbus päev ja lilled kinkimine. See päev peaks endas kandma sõnumit teadmiste edasiandmise ja nende omandamise tähtsusest meie ühiskonnas. Sõnumit sellest, et haridus ja haritus on ülimalt olulised mõtestamaks iseenda ja maailma suhet ning olemust, et iseendaga hakkama saada. Sõnumit sellest, et peaksime palju enam märkama ja aitama.

Olgem väarikad, saagem paremaks, õiglasemaks, julgemaks, ärgem intrigeerigem, rääkigem rumalusi, pakatagem eneseimetlusest – saagem harituks nii hingelt kui ka teadmistelt. Selleks pole veel hilja, kindlasti mitte.

Taavi Pukk

Kesklinna vanem

Järgmine Kesklinna Sõnumite number ilmub 17. novembril.

Tallinn tunnustas 101 parimat õpetajat

Õpetajate päeval tunnustati pidulikult vastuvõtul raekojas Tallinna parimaid pedagooge – kokku 101 õpetajat 11 kategoorias.

Aasta koolijuht, Südalinna kooli direktor Veiko Rohunurm oma noorimate õpilastega.

Kesklinnast said tunnustuse osaliseks ja esitati riiklikule konkursile „Eestimaa õpib ja tänab“:

Aasta klassiõpetaja 2017: **Liivia Kivi** (ühisgümnaasium), **Merike Silm** (Jakob Westholmi gümnaasium) ja **Margit Rüsse** (vanalinna hariduskolleeegium).

Aasta põhikooliõpetaja 2017: **Sirje Jaup** (reaalkool).

Aasta gümnaasiumiõpetaja 2017: **Gunneli Apri** (Jakob Westholmi gümnaasium) ja **Eve Karp** (reaalkool).

Aasta õppeasutuse juht 2017: **Veiko Rohunurm** (Südalinna kool).

Samuti tunnustas Tallinna linn oma aasta õpetajaid ja haridusametite juhte, andis välja tiitli „Noor õpetaja 2017“ ja tänas tööjuubilare.

Tallinna aasta õpetaja 2017

- **Katrin Kamarik** (Komeedi lasteaed)
- **Anne Pals** (lasteaed Sipsik)
- **Dagmar Hallmägi** (Gustav Adolphi gümnaasium)
- **Anne-Ly Lään** (21. kool)
- **Ingrid Paggi** (21. kool)
- **Henrik Salum** (Gustav Adolphi gümnaasium)
- **Olga Selistševa** (Tõnismäe reaalkool)
- **Eveli Veske** (Jakob Westholmi gümnaasium)

Noor õpetaja 2017

- **Johanna Abner** (Kullatera lasteaed)
- **Marielle Korostik** (lasteaed Sipsik)
- **Mihkel Körbe** (Kadrõru saksa gümnaasium)
- **Alice Rimmel-Potisepp** (Kullatera lasteaed)
- **Egle Viilma** (toomkool)

Olga Selistševa Tõnismäe reaalkoolist on üks tublidest Tallinna aasta õpetajatest.

Koolijuht Lauri Leesi tähistab 25 aasta tööjuubelit.

Tööjuubelid

- **Eve Golovkina**, 22. lasteaed – 35
- **Lauri Leesi**, prantsuse lütseum – 25
- **Triin Andreas**, Suitsupääsupesa lasteaed – 15
- **Aile Aatonen**, Mürakarur lasteaed – 10
- **Triinu Kotkas**, Mardi lasteaed – 10

Õpetajate Kodu on valmis

Lasnamäele rajatud Õpetajate Kodu avati 5. oktoobril – õpetajate päeval.

Uuslinna 3a asuvad eluruumid antakse üürile õpetajatele, kes töötavad mõnes Tallinna linna lasteaed, põhikoolis, gümnaasiumis, huvikoolis või kutseõppeasutuses. Et Uuslinna tänav on loogiliselt heas asukohas, siis sobib see elukohaks ka teistes linnaosades töötavatele haridustöötajatele, ütles abilinnapea Eha Võrk. „Selle maja valmimisega näitab linn, et me hoolime oma pedagoogidest ja lastest – aidates õpetajaid, aitame ka oma lapsi,“ rõhutas Võrk.

Õpetajate Kodus on kokku 75 korterit, neist 40 ühe- ja 35 kahetoalised. Maja soklikorrusele rajati peale panipaikade ka ruumid lapsevankrite ja jalgratate hoidmiseks, pesumasinate ja -kuivatitega nn pesuköök ning mängutuba lastele. Korterid varustatakse kööginõude ja -tehnikaga. Ühe kuu üür on 5,21 eurot eluruumi üldpinna ruutmeetri kohta. Parim võimalik energiatõhusus tagab Võrgu sõnul võimalikult madalad ülalpidamiskulud.

Kortermaja projekteerisid AS Sweco Projekt arhitektid Ahti Kooskora juhtimisel, kaasatud olid TTÜ ehitusteaduskonna spetsialistid Targo Kalamees ja Jarek Kurnitski. Ehitustöö tegid Ramm Ehituse OÜ ja Mitt & Perlebach OÜ ehitajad. Projekti kogumaksumus on 5,4 miljonit eurot.

Õpetajate Kodu kuulub 2008. aastal

alguse saanud Tallinna teise elamuehitusprogrammi, mille raames on ehitatud elamispindasid noortele peredele, linna hallatavate asutuste töötajatele, päästjatele ja politseinikele ning arstidele ja õdedele.

„Paljudele käib turuhinnaga korteri üürimine üle jõu, rääkimata eluaseme soetamiseks pangast laenu võtmisest. Seetõttu peab munitsipaal- ja sotsiaalkorterite rajamine kindlasti jätkuma,“ tõdes Võrk. Abivajajate eluasemeproble-

mi lahendamiseks on Tallinna linnal vaja kokku ligi 5000 korterit, lisaks üle 500 voodikoha sotsiaalmajutusüksustes.

Raepress

K-Projekti nägemus Reidi teest.

Valimised ja Reidi tee

Kesklinna valimisnimekirjade esinumbrite seisukohtadest

Kesklinnas elavate valijatena tunne huvi, missugused on erakondade ja suuremate valimisliitude seisukohad palju diskuteeritud Reidi tee projekti suhtes.

Linnavolikogu 79 kohast täidavad Kesklinna valimisringkonna esindajad 10 kohta. Kokku kandideerib linnas 1414 kandidaati, neist 198 Kesklinnas. Erakondade ja valimisliitude kandidaatide arv ning seisukohad on väga erinevad, nende mõju linna arengule, sh Reidi tee projektile, on valijate otsustada. Valimisplatvormides on Reidi tee küsimus kajastatud mõnel harval juhul ja paraku ka linnapeakandidaadid oma vastustes esitavad rohkem üldisi seisukohti. Ainult mõnel üksikul korral räägivad nad ka konkreetsetest asjadest.

Saamaks teada seisukohti Reidi tee suhtes, saatsime 18. septembril erakondade ja valimisliitude kodulehel märgitud e-aadressidel Kesklinna esinumbrite nimele kolme küsimusega kirja. Saadud vastuste põhjal selgus järgmist.

Esimene vastuskiri tuli väga kiiresti Hillar Viksil, kes esindab valimisliitu Meie Tallinn (Kesklinna nimekirjas kuus kandidaati) ja pooldab Reidi tee projekti. Pooldab seisukoht tuli ka riigikogu liikmelt Sven

Sesterilt IRL-ist (31 kandidaati). Reidi tee projekti mittetoetav seisukoht laekus Roheliste seitskonnast (17 kandidaati) Aleksander Laanelt ja valimisliidust Vaba Tallinna Kodanik (13) Juku-Kalle Raidilt.

Selle loo kirjutamise ajaks ei ole laekunud vastuseid viielt aadressaadressilt: Taavi Rõivaselt Reformierakonnast (15 kandidaati), Jevgeni Ossinovskilt Sotsiaaldemokraatlikust erakonnast (19), Mihhail Korbilt Keskerakonnast (55), Helle-Moonika Helmetl Eesti Konservatiivsest Rahvaerakonnast (16) ja Urmas Sõõrumaalt, kes on Kesklinna esinumber Savisaare valimisliidu ja Tegus Tallinna nimekirjas (11 kandidaati). Neljale väikesele valimisliidule ja üksik-kandidaatidele me kirju ei saatnud.

Missugused on järeldused,

mida sellest küsitlusest tegime? Esiteks: üllatuslikult peale Sven Sesteri jätsid riigikogu teised liikmed ja minister vastamata, mis näitab, et neil ei ole aega või tahtmist ning seega pole kahel toolil istumine eluline ja seadus tuleks järgmisteks valimisteks muuta.

Teiseks näitab meie küsitlus, et riigi tasandi poliitikut ei soovi anda konkreetseid selgitusi. Rohkem

loodetakse tuua erakonnale vajalikke häälid oma tuntuks. Vaevalt et nad ka volikogu tööga hakkavad tegelema ja seega lähevad valijate petmise peale välja. Ju nad ei soovi, et kohalike omavalitsuste volikogude kaudu kasvaks poliitikute ridadesse konkurente juurde.

Kolmandaks: vastamata jätnute seisukohti Reidi tee projekti kohta tuli meil Kesklinna nimekirjade esinumbrite ükskõikse suhtumise tõttu hankida teistest allikatest. Keskerakonna linnapeakandidaat on praegune tegevlinnapea Taavi Aas, kelle juhtimisel on Reidi tee projekti arendatud ning järelikult on erakonna suhtumine positiivne. Taavi Aasa vastava tegevuse toetuseks oleme kinkinud talle ka raamatu „Kadrioru ja sadama vahelisest piirkonnast”, mis tutvustab ala, mida hakkab läbima Reidi tee.

Reformierakonna linnapeakandidaat Kristen Michal on avaldanud toetust Reidi tee projektile, märkides, et oli majandusminister, kui otsustati selle projekti rahastamine. EKRE valimisprogrammis Reidi teed ei märgita, kuid kirjutatakse, et tahetakse rajada rannapromenaad Meriväljalt Kakumäele ja Paljassaarde. Seega võiks siit välja lugeda, et ilmselt toetatakse koos

promenaadi rajamisega siis kogu teed. Samas, nende Kesklinna esinumber Helle-Moonika Helme kirjutab „Teejuhise Tallinna valijale” Tallinna tulevases liiklusest nii üldiselt, et selgus jääb saamata.

Sotsiaaldemokraatide valimisprogrammis „Õige pööre Tallinnas” on Reidi tee küsimusest vaieldes mööda mindud, kuid on lubatud rajada ulmelisi, rahalise katteta trammiliine keskkonnast Järvele, Lasnamäele, Haaberstisse ja Mustamäele. 17. oktoobril 2016 toimus riigikogu keskkonnakomisjonis Rainer Vakra juhtimisel arutelu Reidi tee ehitusprojekti teemal, milles siinkirjutajal oli võimalus osaleda. Seal jäi kõlama seisukoht, et Reidi tee on Tallinna linnale oluline liiklussõlm. Nüüd on Vakra sotsiaaldemokraatide Tallinna linnapeakandidaat ja seega alust arvata, et jätkuvalt toetatakse Reidi tee rajamist.

Kokkuvõttena võib eeldada, et Reidi tee projekti elluviimine jätkub ka pärast valimisi, sõltumata nende tulemustest. Jäämegi ootama Reidi tee kiiret valmimist.

Rühma Kesklinna valijate volitusel

Väino Rajangu

VALIMISJAOSKONNAD

Nr 8 – asukoht on Kesklinna valitsus, Nunne 18, tel 5887 5091.

Nr 9 – Jakob Westholmi gümnaasium (algklasside maja), Luise 38, tel 5887 5092.

Nr 10 – Tallinna ülikool, Narva mnt 25, tel 5887 5093.

Nr 11 – Tallinna 21. kool, Raua 6, tel 5887 5101.

Nr 12 – Ida-Tallinna keskhaigla Magdaleena haigla, Pärnu mnt 104, tel 5887 5102.

Nr 13 – Kadrioru saksa gümnaasium, Gonsiori 38, tel 5887 5103.

Nr 14 – Solarise keskus, Estonia pst 9, tel 5887 5111.

Nr 15 – Tallinna linnavalitsus, Vabaduse väljak 7, tel 5887 5121.

Nr 16 – Kesklinna vene gümnaasiumi Juhkentali maja, Juhkentali 36, tel 5887 5131.

Nr 17 – Tallinna Südalinna kool, Liivalaia 23, tel 5887 5152.

Nr 18 – Tallinna ühisgümnaasium, Pärnu mnt 71, tel 5887 5161.

Nr 19 – Tallinna tehnikakõrgkool, Pärnu mnt 62, tel 5887 5163.

15. oktoobril on kõik valimisjaoskonnad avatud kella 9–20ni.

TÄHELEPANU, MUUDATUS VALIMISJAOSKONNAS!

Kohaliku omavalitsuse volikogu valimisel muutub valimisjaoskonna asukoht Narva mnt, Maneezi, Villem Reimani, Raua, Hobujaama, Roseni, Ahtri, Jõe jt lähikonna tänavate elanike jaoks.

Kui varem asus jaoskond aadressil Narva mnt 11d (sotsiaal- ja tervishoiuamet), siis eelolevatel valimistel seda jaoskonda enam ei ole. Muudatuse kohaselt paiknevad nimetatud piirkonna elanike valimisjaoskonnad nüüd järgmiselt:

- 1) Narva mnt paaritutele aadressidele ja samuti sellest mere poole jäävatel tänavatel asuvatele aadressidele (Mere pst, Roseni, Hobujaama, Jõe, Ahtri, Paadi, Laeva, Poordi) sisse kirjutatud inimesed saavad hääletada Tallinna ülikoolis (Narva mnt 25) asuvas jaoskonnas (jaoskond nr 10);
- 2) Narva mnt paarisaadressidele ja samuti sellest südalinna poole jäävatel tänavatel asuvatele aadressidele (Maneezi, Villem Reimani, Pronksi, Raua, Gonsiori, Kivisilla, Ants Laikmaa, Eduard Viiralti) sisse kirjutatud inimesed saavad hääletada 21. koolis (Raua 6) asuvas jaoskonnas (nr 11).

TÄHTSAD TEEMAD

Lotte lasteaed on imeilus!

Kadriorus sai 132 lapse jaoks valmis imeilus ja hubane Lotte lasteaed.

Aadressil Lydia Koidula 23 asuv ajalooline maja, mis seisib aastaid hooldamata ja tühjuna, läbis aastaga põhjaliku uuenduskuuri. Septembri lõpus oli pidulik avamine koos linnajuhtide Taavi Aasa ja Mihhail Kõlvarti, Lotte ja tema loojate Heiki Ernitsa, Janno Põldma ja Andrus Kivirähkiga. Nii lasteaia töötajad kui ka külalised paistsid ülimalt rahulolevad, sest ilusamat maja ja ümbrust ei oskaks tahtagi.

Lotte lasteaia direktor Gerdy Kangur väljendas esmahinnangut ülivõrdes ja lisas: „Selles majas on ühinenud nüüdisaegsed võimalused ja ajaloolised väärtused – on tunda mõisamaja väärikat hõngu.”

Hoone pärineb juba 18. sajandi lõpust, kui see oli pargi, tiigi ja purskkaevudega ümbritsetud uhke suvemõis. Hiljem asus majas vaesunud aadlipreilide varjupaik, Teise maailmasõja järel aga kool. Lõpuks muutus hoone seisukord nii halvaks, et seal olnud Kadrioru põhikool suleti 2004. aastal ja maja

jäi tühjuna seisma.

Abilinnapea Mihhail Kõlvart ütleski lasteaia avamisel, et aastaid häiris paljude silma vana lagunev hoone keset võsastunud platsi. „Praegu on pilt kardinaalselt teine: muinsuskaitse all olev maja on täielikult remonditud ning kõik väärtuslikud detailid ja konstruktsioonid restaureeritud. Kuna vana seinte vahel jäi ruumi napiks, sai maja ka juurdeehituse. Tegu on kahtlemata omanäolise ja huvitava hoonega, kus on ühendatud ajalooline ja moodne,” rääkis Kõlvart.

Remondi tegi AS Remet. Töö kogumaksumus ületas 2,5 miljonit eurot. Haridusameti taotlusel toetas projekti 85% ulatuses Euroopa regionaalarengufond (ERF).

„Enam pole muud, kui täita see maja laste naeru ja armastusega,” ütles lasteaia direktor. „Kogu lasteaia personal annab endast kõik, et siit väljuksid terved, hoitud ja targad koolieelikud. Kõik see kokku on tõeline kingitus meie armsa vabariigi 100 aasta juubeliks.”

Toetus kooliteed alustavale lapsele

Tallinna linn maksab ka sellel aastal esimesse klassi läinud laste peredele toetust.

Esimest korda kooli mineva lapse toetust makstakse vastavalt 29. novembri 2012 määrusele. Selle järgi on toetuse saamise tingimused:

- vähemalt üks lapsevanem on rahvastikuregistri andmetel elanud Tallinnas vahetult enne lapse koolimineku vähemalt aasta;
- laps on rahvastikuregistri andmetel Tallinna elanik ja elab rahvastikuregistri andmetel toetuse taotlejaga ühel aadressil;
- laps on arvatud Tallinna kooli õpilaste nimekirja.

Taotluse toetuse saamiseks võib esitada kolme kuu jooksul alates õppeaasta algusest. Toetust makstakse kooli õpilaste nimekirja alusel ja selle suurus on 320 eurot. Sum-

ma makstakse välja kahes osas: pool summast lapse koolimineku ja teine pool pärast esimese klassi lõpetamist tingimusel, et toetuse taotleja ja laps on rahvastikuregistri andmetel katkematult olnud Tallinna linna elanikud ning laps õpib Tallinna koolis.

Lisaks esimest korda kooli mineva lapse toetusele on Tallinnas võimalik toimetulekutoetust saavatel peredel taotleda lapsele koolialguse toetust, mida makstakse kuni 19-aastastele (kaasa arvatud) õpilastele tingimusel, et pere on saanud toimetulekutoetust jooksul aastal enne lapse koolimineku. Toetust makstakse kooli õpilaste nimekirja või koolist väljastatud tõendi alusel ning seda on samuti võimalik taotleda kolme kuu jooksul õppeaasta algusest arvates.

Toetuste taotlemiseks tuleb esitada kirjalik vormikohane taotlus sotsiaalhoolekande osakonnale. Avalduse võib esitada posti teel, digitaalselt allkirjastatuna e-postiga või kodanikuportaalil www.eesti.ee (Tallinna toetused) kaudu.

Kesklinna valitsuse sotsiaalhoolekande osakond asub aadressil Pärnu mnt 9. Sotsiaalhoolekande talituse vastuvõtuajad on esmaspäeviti kl 9–12 ja 13–18, teisipäeviti ja neljapäeviti kl 9–12 ja 13–17. Eelregistreerimine vastuvõtule tel 645 7867. Täiendavat informatsiooni võib küsida telefonidel 645 7840; 645 7869; 645 7861; 645 7862; 645 7860.

Marje Paljak

sotsiaalhoolekande osakonna juhataja

Kesklinna sotsiaalkeskuse filiaal Raua tn 1 on valmis ja ootab juba tulevast nädalast oma kliente.

Jüri Vilmsi 52c kinnistule Torupilli Selveri naabrusesse on kavandatud nüüdisaegne mängu- ja liikumisväljak, mille autor on Tiina Tuulik. Veel tänava soetatatakse linnaosa eelarvest mänguvahendid ja tuleval kevadel algab väljaku rajamine. Kvaliteedi ja parema hooldatavuse huvides tuleb väljak kummimattidest turvaalusele. 3D lahenduse mänguväljakust tegi Elis Kostabi.

RAHVARINDE MUUSEUMIS

„REISIJUTUD. VÄIKE EESTLANE SUURES MAAILMAS”

21. oktoober kell 15

Liis Paltsmar räägib elust Costa Ricas, kuhu ta kolis pärast Tartu ülikoolis arstiteaduse õppimist ja praktiseerimist ühes Kesk-Ameerika suurimas lastehaiglas.

80-NDATE STIILIS KOOLITUND

26. oktoober kell 14

Kuidas oli koolis käia 1980. aastatel? Muuseum taaselustab koolitundi, mis kajastab tolaeagsete õpilaste argipäeva ja tutvustab koolieliu 1980-ndatel. Üritus on hariva loomuga ja suunatud ennekõike kooliõpilastele, kuid kohale võivad tulla kõik.

NÕUKOGUDE TOIDUKULTUUR

4. november kell 13

Räägime toidukultuurist Nõukogude Eestis. Vastuse saavad küsimused, nagu mida söödi, kuidas söödi jne. See on huvitav, harv ja ehk ka kasulik ülevaade valdkonnast, mis puudutab meid kõiki. Üritus on kõigile.

NÄITUS „SUURMEES LEMBIT KOIK”

kuni 20. detsembrini

Lembit Koigi elu oli teguderohke: ta oli sporditegelane, ajakirjanik, autor ja Rahvarinde eestseisuse liige. Ehkki Koik jõudis palju ja oli suur inimene, on temast endast üsna vähe räägitud. Näitus annab ülevaate Koigi elust ja tööst.

JUHAN RODRIKU KUNSTINÄITUS

kuni 1. detsembrini

Maalikunstnik Juhan Rodriku tööd, rõõmsad ja värviküllased maalid, mis muudavad päeva helgemaks.

Vabaduse väljak 9 • tel 644 8193 • rrmuuseum@rrmuuseum.ee
Jälgi meie tegevust www.facebook.com/rrmuuseum

Koerad said kena väljaku

Lilleküla raudteejaama kõrval seni laiunud tühermaal sai valmis moodne jalutusväljak koertele.

Jalutus- ja treeningväljakud on eraldi suurtele ja väikestele koertele. Samuti võib siin end hästi tunda neljajalgse sõbra pererahvas, sest rajatud on istumiskohti, muruplatsi ja lillepeenraid. Parkla ja juurdepääsuteed lubavad kohale tulla kas autoga või jalgsi.

Kesklinnas on Lilleküla väljak neljas omataoline, kuid veelgi suurejoonelisem. Sarnaseid väljakuid on viimasel ajal rajatud igas linnaosas, ent abilinnapea Kalle Klandorfi sõnul peaks neid olema Tallinnas veelgi enam. „Näiteks Helsingis on rohkem kui 80 erinevas suuruses koerte harjutus- ja jalutusväljakut. Ka Tallinnas on plaanis selliseid igasse linnaossa juurde rajada,” ütles Klandorf.

Väljaku ehitus läks maksma ligi 172 000 eurot. Küllap leiab see roh-

ket kasutamist ennekõike Kitseküla, Uue Maailma ja Lilleküla elanike seas, aga miks mitte ka kaugemalt tulijate hulgas. Väljaku avamise päeval 6. oktoobril oligi kohal Mustmäe jt piirkondade asukaid.

NIMEKAID KESKLINLASI

Jaan Rääts – valgusele vastu

15. oktoobril tähistab oma 85. sünnipäeva Jaan Rääts, üks produktiivsemaid ja tuntumaid Eesti heliloojaid, kelle teoseid esitatakse kõikjal maailmas, kodusest Estoniast Carnegie Hallini New Yorgis.

Aastatel 1957–1993 kirjutas Rääts kümme sümfooniat. Tema loomeportfelli kuulub 24 instrumentaal-kontserti, kaks orkestrikontserti, sümfoonilisi lühivorme ja lõputul hulgal kammermuusikat, kokku 130 oopust ning muusika 14 filmile. Räätsa on tunnustatud kõigil aegadel, tema muusikast otsitud seoseid hetkepoliitikaga, ent irooniline ja süsteemne helilooja on säärased püüdlid tarkpead lihtsalt haneks tõmmanud, sest nii tema 1959. aastal kirjutatud „Kosmilises sümfoonia” kui ka 1999. aastal Eesti muusikaakadeemia uue maja avamise kontsert-aktusel ette kantud „Professorites”, kus tsiteeritakse „Gaudeamust” ja Eesti hümnit, peitub märksa enam kui pelk ajastu peegeldus. Räätsa peen huumor pole ehk kõigile ühtviisi mõistetav, tema vormiotsingud hõlpsasti jälgitavad, ent kui kõlab tema 1961. aastal esmaettekandesse tulnud „Kontsert kammerorkestrile op. 16”, tabab iga eestlast *déjà vu*. Seda maailma kontserdilavadel enam kui 2000 korda kõlanud pala võib tä-

henduselt ja siiruselt võrrelda Räätsa õpetaja Heino Elleri „Kodumaise viisiga”.

Räätsa loogika särab

Jaan Räätsa muusikat on nimetatud stiililt neoklassitsistlikuks, reetoorikas jahedaks ja energiaetiliselt võimsaks. Tema oopustest rääkides mainitakse mootorset rütmipulssi, lineaarpoliüfooniati, kaleidoskoopilisi arendusi, muusikalist huumorit ja

ning sellepärast võib tema meloodiarännakutega kõhklematult kaasa minna – need ei tee hingele haiget ega rõõvi rahu, vaid lisavad meelekindlust ja usku. Rääts on särav loogik, kellele pole võõras inimlik rõõm, armastus, innustumine. Al-lavandumist ja halisemist pole ta kunagi sallinud.

Tema muusika kohta on öeldud, et sellel puudub narratiiv ja sisutegel moodustub tänu energilisele rüt-

gist joonistuv narratiiv siiski ära tunda ja heliloojat tema mõteteekonnal saata, ent tulemus väärib süvenemist. Räätsa muusika suudab olla üheaegselt talumatult kerge, samas imponeerivalt võimalusterohke. Kui selles kasutatav keel selgeks õppida, võib kogeda naudingut, mida üksnes suured meistrid mõistavad oma loomingu pakkuda. Loogilise, kande, salapäraselt mõistulise – sõnad pole siin olulised, tähtis on muusika.

Keset elu

Jaan Rääts pole kunagi olnud omaette noikiteja. Ikka on ta sekkunud ühiskonnas toimuvasse, rääkinud kaasa avalikkust erutavatel teemadel. 1974–1993 oli Rääts Eesti heliloojate liidu esimees, juhtides liitu ka taasiseseisvumise ajal. Aastaid kuulus ta kõrgetesse partei- ja valitsusorganitesse, minetamata oma nägu ning kaugenemata loomingu. Rääts murdis läbi läinud sajandi viiekümneandete kaanonite ja pani end maksma. Üleilidulise heliloojate liidu kongressil kolmanda sümfoonia eest saadud nahatäis ununes

peagi ning Räätsa uuenduslikku loomingu hakati üha enam hindama. Taasiseseisvunud Eestis pälvit ta 1995 teadus- ja kultuuripreemia muusika alal, 2002 Kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapreemia, 2007 Kultuurkapitali aastapreemia, 2011 rahvuskultuuri fondi elutöö preemia ning samal aastal Eesti Vabariigi kultuuri elutööpreemia. 2002. aastal anti Jaan Räätsale Valgetähe ordeni III klassi teenetemärk.

Juubilar on öelnud: „Mulle ei meeldi ranged süsteemid. Mulle meeldib igasugust kõlamaterjali

endasse imeda, filtreerida, vajalikul määral emotsionaalselt töödelda. Sel alusel fantaseerida...” Kuulates üha uuesti „Kontserti kammerorkestrile op. 16”, mis oma lennukusega sõltuvust tekitab, tabad lõpuks, mis on selles teoses erilis – valgus, mis vangistab ängi ja mure ning laseb sind ajast sõltumatult hoogelda läbi aastakümnete ilustamata tõeluse.

Mis oleks Eesti muusika Räätsa süsteemsete fantaasiateta! Õnne ja muusikalist sära, heliloomingu suurmees!

AVASTUSRETK

Monumentaalkunsti habras saatus

Monumentaalmaale on Eestis tehtud ja säilinud vähe. Tuntuim freskotehnikas on kahtlemata Johann Köleri Kaarli kiriku apsiidimaal „Tulge minu juurde”, mis valmis 1879 ja on kunstimälestisena riikliku kaitse all.

Nõukogude aja monumentaalmaalist on riikliku kaitse all Elmar Kitse, Richard Sagritsa ja Evald Okase Estonia teatri ooperisaali temperatehnikas laemaal, mis valmis 1947. aastal. Kaitse alla on võetud ka 1977. aastal kondiitritoodete vabriku Kalev söökla seintele (Pärnu mnt 139) maalitud Eeva-Aet Jänese freskotehnikas seinamaal, mis oli algselt ligi 80 meetrit pikk. 1996 muutus söökla funktsioon ja ümberehitusega hävitati suurem

jagu teosest. Muinsuskaitseameti nõudel õnnestus osa pannoo säilitada, kuid kahjuks pole see praegu eksponeeritud.

1980. aastate monumentaalmaalist on kaitse all Eeva-Aet Jänese seinamaalid nn pulmamaja fuajees Pärnu mnt 67 (valminud 1982) ning 1987 valminud Evald Okase sekotehnikas pannoo „Rahvaste sõprus” Maarjamäe lossis.

Eelmisel aastal alustatud rahvusraamatukogu kaitse alla võtmi-

sega saab riikliku kaitse ka 1993. aastal valminud fuajees paiknev Enn Põldroosi freskomaal „Varju ja valguse piiril”. Eesti iseseisvuse taastamise järel on valminud veel vaid üks monumentaalmaal – Tõnis Saadoja laemaal NO99 teatrisse 2012. aastal.

Hävimisohus teos endises kinohoones

Tänavu augustis pöördus linnaplaneerimise ameti muinsuskaitse osa-

konna poole restauraator Eva Mölder ja tundis muret endises kinos Rahu asuva seinamaali säilimise pärast. Kinohoone aadressil Kopli 69b valmis 1959. aastal, kuid plaanitakse uue hoone rajamiseks lammutada. Hoone teise korruse saalis asub ligi 70 ruutmeetri suurune monumentaalmaal, mis on teadaolevalt ainus 1960. aastatest säilinud ja ühtlasi varaseim nõukogude perioodi freskotehnikas monumentaalmaal.

Tegemist on tuntud monumentalisti ja staažika monumentaalkunsti õppejõu, peamiselt vitraažikunsti-kuna nime teinud Dolores Hoffmanni (sündinud 1937) Eesti riikliku kunsti-instituudi diplomitööga. 1962 valminud kavandi põhjal telliti kunstnikult järgmisel aastal suuremõtmeline freskomaal „Hommik”. Maalil on kujutatud Eesti looduse ja rannaelu idüllit. Figuratiivne seinamaal laiusel umbes 17 ja kõrgusega neli meetrit kujutab rannas tõusva päikese taustal kaluriküla stseeni. Modellidena kasutas Hoffmann oma kursusekaaslast (Jüri Arrak, Jüri Palm jt) ning fotodelt tollal noorte seas iidoliks peetud kirjanikku Ernest Hemingwayd.

Paradoksaalselt ei vasta taiesel kujutatule tollel ajal valitsenud sotsialistliku realismi kaanonitele. Autor seletab tellimuse saamist Hruštšovi-aegse „sulaga”, mil nõukogude sümbolika ei olnud avaliku kunsti olemuslik tingimus. Põhjus võis olla ka selles, et teos asus suhteliselt kõrvalises kohas.

Veelgi vähem vastas aga väga poliitiseeritud monumentaalkunsti kriteeriumitele töö autor. Nagu nimestki võib aimata, oli Hoffmanni isa sakslane. Nõukogude võimude poolt rahvavaenlaseks tunnistatuna

ta mõrvati ja tema abikaasa koos lapsega määrati vangilaagrisse saatmisele. Juhuse tahtel aga jäi väike laps haigeks ning vangilaagrisse saadetud emal tuli pärast Siberist naasmist oma tütar otsima hakata. Dolores Hoffmanni lapsepõlv möödus Leningradis (Peterburis), kus talle said koduseks Ermitaži kunstisaalid. Vaesuses kasvanud neiu ei tulnud aga tõsisem tegelemine kunstiga sugugi iseenesestmõistetavalt – olla kunstnik polnud tollal sugugi prestiižne. Ent lõpuks oli ta siiski kunstiinstituudi vastuvõetute nimekirjas ja temast sai maalikunstnik.

Septembris oma 80 aasta juubeli puhul Öhtulehele antud intervjuus ütles Hoffmann: „Nii kaua kui mäletan, olen tundnud seletamatut tõmmet loomingu vastu, mis on seotud arhitektuuriga. Arhitektuuri sisse loodud kunst kestab üle aja, on suursugune, kõnetab laiemat vaatajaskonda. /---/ Mis mind arhitektuuris paiknevas kunstis veel võlub, on üldistamine, peamise esiletõmine.”

Oma kirele monumentaalkunsti vastu (kunstniku enda ütlus: „kunst arhitektuuris”) leidis ta väljenduse vitraažikunsti, millele pühendus täielikult alates 1973. aastast. Ühtlasi töötas Hoffmann 30 aastat ka monumentaalmaali kateedri õppejõuna. Ta on loonud vitraaže 28 Eesti sakraalhitisele, tuntuim aga on Tallinna teletornis asuv „Televiisioon – aken maailma”, mis valmis 1980.

Kahjuks pole Hoffmanni esimene monumentaalkunsti teos kinos Rahu säilinud originaalkujul. Esimest korda restaureeris autor seda 1994. aastal, mil muudatusi tehti vähesel määral. Teist korda restaureeris kunstnik tööd aga põhjalikumalt

1990-ndate lõpul või 2000. aastate algul. Ümber tehti terve ruumikujundus ja suur osa teosest maaliti üle, originaalmaaling on selle all siiski säilinud. Tegemist on seega üsna ainulaadse taiesega, mida autor on ise kaks korda täiendanud ja täiustanud.

Selle aasta 1. septembril käisid maaliga kohapeal tutvumas ametnikud linnaplaneerimise ametist ja eksperdid kunstiaakadeemiast. Kohal olid ka omanike esindajad. Muinsuskaitse osakonna juhataja Boris Duboviku initsiatiivil võeti seinamaal 18. septembril ajutise kaitse alla, et teha kindlaks selle kultuurimälestiseks tunnustamise vajadus. Riigi muinsuskaitseamet tellib ekspertiisi, mis peab andma hinnangu teose väärtusele ja kirjeldama säilitamise võimalusi.

Kunsti teose säilitamise tõenäosus on kahjuks väike. Linnaplaneerimise ameti muinsuskaitse osakond saab teha ettepanekuid kultuuriväärtuste kaitse alla võtmiseks, kuid vastava otsuse teeb lõpuks ikkagi muinsuskaitseamet lähtuvalt eksperthinnangust. Sealjuures võetakse arvesse ka autori arvamust ja kinnisvara omaniku huve. Kinnisvaraarenduse seisukohalt on kultuuriväärtused pahatihti teisejärgulised. Kui eesmärk on kasum, siis pole vana maja säilitamine nii kasulik kui uue ja suurema ehitamine, rääkimata hoone või selles olevate kunstiteoste restaureerimisest. Jääb üle lootet, et saabuvad jälle vaesemad ajad, sest need on ajaloo alati aidanud kaasa kultuuriväärtuste säilimisele.

Eero Kangor

kunstiajaloolane

Säilinud fragmente Dolores Hoffmanni seinamaalist endises kinos Rahu. Fotod: Timo Aav

Koolivaheajal ootavad muuseumid ja raamatukogud!

Lastega pered on 21. oktoobrist 5. novembrini taas oodatud laste ja noorte muuseumifestivalile „Avatud mänguväljad”.

Tänavune teema on „Mängult või päriselt”. Väiksemad muuseumisõbrad saavad mängude kaudu uurida, mis on näitusel päris ja mis mitte. Suurematel külastajatel on võimalus mõtiskleda teema üle filosoofiliselt. Tähtis on aga, et lapsed saavad koos vanemate või ka vanavanematega lõbusalt aega veeta.

Festivalil osaleb kokku üle 35 muuseumi Eesti eri paigus. Sisse pääseb muuseumipiletiga ja mitmele üritusele lausa tasuta. Osa üritustest toimub vene keeles.

Festivali ajal on Tallinna, Tartu ja Pärnu muuseumides kasutusel spetsiaalselt festivali tarbeks loodud mängujuhised, mida saab kasutada külastajatele sobival ajal. Mängud on erineva keerukustastmega. Mõeldud on kõigile alates väikelastest kuni noorukiteni.

Mis on mängujuhis?

Muuseumipileti lunastamisel saab festivalipassi, kust leiab osalevate muuseumide kohta ja lastele ajaviidet. Peale selle saavad külastajad tasuta mängujuhise, mille abil muuseumi avastada – kuhu minna, mida vaadata, millele tähelepanu pöörata ja mille üle mõelda. Mängu-

juhised sisaldavad nii keerulisemaid kui ka lihtsamaid ülesandeid eri vanuses lastele. Kunstnike loodud illustratsioonid aitavad küsimusi paremini mõista ja muudavad mängujuhise lustakamaks.

Kui muidu saavad lapsed muuseumiharidusest osa peamiselt koolirühmadena, siis mängujuhisega saab muuseumi avastada ise või koos sõprade ja perega. Ühtlasi julgustab mõnigi juhised lapsi erinevatel teemadel vanematega vestlema. Näiteks Kalamaja lastemuuseumis Miiamilla palutakse lastel uurida, millised olid nende vanemate mänguasjad. Pere võib juhised koos läbi mängides leida toredaid uusi vestlustemasid.

Mänge on neljal tasemel, mis tinglikult vastavad vanuseastmetele: tase I – tegevuskaardid kuni kolmeaastastele; tase II – mängujuhis 4–6-aastastele; tase III – mängujuhis 7–10-aastastele; tase IV – mängujuhis 11–14-aastastele.

Soovi korral saab alati valida kas lihtsama või keerulisema mängu vanusest hoolimata. Muuseumiüksel vanust ei kontrollita ja mängurõõmu saab tunda igas eas! Tuleb vaid üles leida need muuseumid, kus sobiva raskustastmega mängujuhis ootamas on. Kuidas seda teha? Infot festivali programmi ja osalevate muuseumide kohta leiab www.avatudfestival.ee.

mid, kus sobiva raskustastmega mängujuhis ootamas on. Kuidas seda teha? Infot festivali programmi ja osalevate muuseumide kohta leiab www.avatudfestival.ee.

Tallinna muuseumid ootavad

Kõige pisemaid, kuni kolmeaastaseid ja 4–6-aastaseid külastajaid ootavad Kalamaja lastemuuseum Miiamilla ja Adamson-Ericu muuseum. 4–6-aastased on oodatud mängima ka Tallinna kirjanduskeskuse Tammsaare muuseumisse, mis asub Kadriorus.

7–10-aastaste mänguväljal on kõige suurem. Neid ootavad Paks Margareeta, linnamuuseum, loodusemuuseum, tervishoiumuuseum, Tallinna vene muuseum ja Eesti lastekirjanduse keskus. Vanalinnas saab niisiis ühe hooga juba mitu muuseumi läbi käia!

11–14-aastased tallinlased võiksid oma sammud seada fotomuuseumi, Kadrioru kunstimuuseumi ning Eesti teatri- ja muusikamuuseumi. Loomulikult ei pea sugugi piirduma vaid Tallinna muuseumide ja raamatukogudega. Miks mitte teha perega väljasõit Tartusse või Pärnusse ja seal muuseumi-

avastada!

Lisaks pakub festivali paralleelprogramm sündmusi ja mängu Tallinna, Tartu, Ülenurme, Pärnu, Paldiski ja Haapsalu muuseumides. Põhjalikuma kava leiab festivali kodulehelt.

21. oktoobril on Eesti arhitektuurimuuseumis perepäev „Arhitektuurimängud”, kus tuleb ehitada võimalikult kõrge ja hea konstruktsiooniga torn ning saab osaleda otsimismängus „Soolalao saladused”. Samal päeval on Kadrioru kunstimuuseumis perehommik „Elukutsed: kolleksionäär”, lastemuuseumis Miiamilla aga meisterduslaupäev koos nukuendusega „Punamütsike”.

27. oktoobril saab Tallinna loomaaias mängida interaktiivsetel õpperadadel. 29. oktoobril toimub Mikkelil kunstimuuseumis perehommik muinasjutudega. Eesti rahvusarhiiv Tallinnas pakub kuni 20 inimesega rühmadele tasuta programmi tööpäeviti 23. oktoobrist kuni 3. novembrini.

Mängud ja loosimised

Festivali eel, ajal ja järel korraldatakse mängu ja loosimisi, mille kohta

Pilt: Läänud aasta festivali Tartu ülikooli loodusemuuseumis. Foto: Karin Pai

leib samuti teavet festivali kodulehelt ja FB-st. Kui laps saadab pildi oma festivalipassi templilehest enne 12. novembrit, osaleb ta kingiloosis. 21. oktoobrist kuni 5. novembrini toimub kõigis põhiprogrammis osalevates muuseumides ja raamatukogudes Lastejaama otsimismäng: muuseumist tuleb üles leida Lastejaama tegelane Rapsik, Haliluu või Redi, teha temast pilt, saata see lastejaam@err.ee ja võib võita toredaid auhindu. Osa mängu aga jäägu praegu veel saladuseks!

Kindlasti pakub festival peredele toredat ühist aega. Korraldajate

kaugem eesmärk on nuputamise, otsimise, mängimise, lugemise ja arutemise kaudu arendada lastes ja noortes nutikust, uudishimulikkust ja loovust – omadused, mis kuluvad ära igas eas.

Festivali toetavad kultuuriministerium, Tallinna kodurahuprogramm, Kultuurkapital, Kesklinna valitsus ja Pärnu linn. Koostööpartnerid on Eesti lastekirjanduse keskus, OÜ ADM Interactive, AS Kaubamaja ja meediapartner Lastejaam.

Heili Sõrmus

festivali kommunikatsioonispetsialist

KESKLINNA NOORTEKESKUS

OKTOOBER

KESKLINNA NOORTEKESKUSES

16. oktoober - Karaokeõhtu	15.00
17. oktoober - Ping-Pongi võistlus	17.00
19. oktoober - Ukraina kultuuriõhtu	18.00 - 20.00
30. oktoober - Just Dance	15.00

KOOLIVAHEAJA TEGEVUS
*noortekeskus avatud 12.00 - 20.00

23. oktoober - Karate trenn (eelreg. *)	15.00 - 16.30
24. oktoober - Elamusgolf (eelreg. *)	13.00 - 15.00
25. oktoober - Müüdimurdmine (eelreg. *)	15.00 - 16.30
26. oktoober - Bowling (eelreg. + 1€ bowlingukingade raha)	13.00 - 15.00
27. oktoober - Filmiõhtu: Valgevene multikad / film	13.00 / 16.00

*eelregistreerimine reelika@tallinnanoored.ee (nimi, vanus, kuhu registreerite)

TallinnaNoored | Instagram | Facebook | KesklinnaNoored

TUNNUSTUSAUHINDADE KONKURSS

SUURED TEOD

tähtaeg
15. november

www.tallinn.ee/suuredteod

TALLINNA NOORTE SUURED TEOD
SUURED TEOD TALLINNA NOORTELE
AASTA NOORSOOTÖÖTAJA

Osale luulekonkursil!

Eesti loodusemuuseum, MTÜ Aasta Loom ja Looduskalender.ee kutsuvad õpilasi saatma luulevõistlusele oma loomingut aasta looma metskitse teemal.

„Aasta looma luulekonkurss osutus eelmisel aastal väga populaarseks ja otsustasime ettevõtmist korrata. Tänavune aasta loom, metskits, võiks inspireerida vähemalt sama paljusid kirjutajaid,” ütles luulevõistluse toimkonna liige Helen Arusoo. „Luulekonkurss julgustab lapsi ja noori siduma oma kirjanduslike oskusi loodusteaduslike tarkustega. Hea tööpärase kirjutäkk eeldab teatavat uurimistööd.”

Metskitsel on praegu head ajad – selja taga on mõned rasked talved, mil suur osa populatsioonist hävis ning ellu jäid kõige tugevamad. Nüüdseks on kitse asurkond kosunud ja aasta loomaks valiti ta seetõttu, et Eesti metsades ja põlluaartes on metskits taas nähtav.

Konkurssile on oodatud lapsed ja noored algklassidest kuni gümnaasiumi lõpuni. Saata võib nii luuletusi kui ka lühijutte. Nende seast valib korraldusmeeskond välja parimad, mille autoreid premeeritakse retkega metskitsede elupaikadesse. Looduskalender.ee meeskonna lemmikud avaldatakse portaalis ning Eesti loodusemuuseumi kollektiivi lemmikud leiavad tee loodusemuuseumi kodulehele ja sotsiaalmeedia kanalitesse.

Kuni tuhande tähepärgi pikkune luuletus või lühijutt tuleb saata märksõnaga „Luulevõistlus” hiljemalt 25. oktoobriks e-aadressile muuseum@loodusemuuseum.ee või paberkanalil aadressile Eesti Loodusemuuseum, Lai 29a, Tallinn. Töö juurde tuleks kindlasti märkida autori nimi, vanus, kool, klass ja telefoninumber. Võitjad selguvad 1. novembril ja nendega võetakse ühendust.

Foto: Tarmo Mikussaar

Sport kooli!

Õpilaste liikumisharjumust suurendava projektiga „Sport kooli” on tänavu sügisest liitunud juba 18 kooli.

Tallinna spordi- ja noorsooamet käivitas koos haridusametiga aasta tagasi pealinna koolides juhtprojekti „Sport kooli”. Idee autori, abilinnapea Mihhail Kõlvarti sõnul on laste ja noorte keheline aktiivsus ebapiisav vaatamata sellele, et Tallinnas on viimastel aastatel loodud uusi sportimisvõimalusi.

„Vähesel liikumisel on kahjulik mõju nii laste tervisele kui ka õpi-

tulemustele, pikemas plaanis nende tulevikule,” märkis Kõlvart. „Meie eesmärk on suurendada õpilaste liikumisharjumusi ja teisalt tutvustada lastele erinevaid spordialasid kvalifitseeritud treenerite käe all ja seda oma kooli juures. Soovime, et kõigil lastel ja noortel oleks terves kehas terve vaim.”

Linna algatatud projekt on edukalt käivitunud ja koolid selle hästi

vastu võtnud. „Tänavu kevadeks oli projektiga liitunud seitse kooli. Kui esialgu planeerisime sel sügisel suurendada osalevate koolide arvu kümneni, siis selgus, et taotlusi esitati mitu korda rohkem. Seega alustasime oktoobrist projektiga juba 18 koolis,” nentis Kõlvart.

Programm on suunatud eeskätt 7–8-aastastele õpilastele, kes osalevad peale kooli kehalise kasvatus-

tunni ka liikumisharrastuse tunnis. Programm kestab selle õppeaasta lõpuni ja kavas on 12 spordiala: akrobaatika, võrkpall, jalgpall, karate, kikkpoks, taekwondo, korvpall, käsipall, võistlustants, judo, kergejõustik ja maadlus.

Kesklinnast on sel õppeaastal projektiga liitunud Südalinna kool ja humanitaargümnaasium.

LINNAELU

Vene Kultuurikeskus sai uue direktori

Tallinna linnavalitsus kinnitas Vene Kultuurikeskuse direktori ametikohale Eduard Tomani, kes töötab keskkuses 2011. aastast arengudirektorina.

„Eduard Tomanil on pikaajaline juhtimiskogemus ning tema töist pagasit rikastab pikk ja mitmekesine loominguiline periood,” sõnas abilinnapea Mihhail Kõlvart.

Kultuurikeskuse direktori vaba ametikoha täitmiseks kuulutas Tallinna kultuuriamet välja avaliku konkursi, kuhu esitati üks soovivavaldu.

Vene Kultuurikeskuses tegutsevad loominguilised ühendused: draama-, koori-, koreograafia-, muusika- ja kunstistuudiod. Keskkuse taidlejad, nii lapsed kui ka täiskasvanud osalevad aktiivselt festivalidel, ülevaastustel, konkursidel ja kontsertidel. Kultuurikeskuse laval annavad etendusi kodu- ja välismaised esinejad, toimuvad erinevate muusikastiilide kontserdid, rahvusvahelised konkursid ja festivalid.

Vene Kultuurikeskuse hoone Mere pst 5 tunnistati 1997. aastal

Eduard Toman ja Taavi Aas

arhitektuurimälestiseks. Keskkusest sai munitsipaalasutus 2001 ja 2006. aastal alustati põhjalike renoveerimistöodega, mille käigus taastati hoone algsel kujul.

Puuetega inimeste koda sai 20

Tallinna Puuetega Inimeste Koda pidas oma 20. sünnipäeva puhul seminari „Puuetega inimeste esindusorganisatsioonide roll kodanikuühiskonnas”.

Tallinna linnavalitsuse ja MTÜ Tallinna Puuetega Inimeste Koda vahel on sõlmitud koostööleping 9. oktoobrist 2002. „Koda seisab selle eest, et tagada puuetega inimestele kvaliteetsed, vajaduspõhised ja kättesaadavad teenused, et muuta tallinlaste hoiakuid puuetega inimeste suhtes positiivsemaks. Ja seda on koda teinud hästi,” tunnustas abilinnapea Merike Martinson.

Linnavalitsus on koostöös ko-

jaga korraldanud Invamessi, töötanud välja ligipääsetavuse arengusuunad aastateks 2016–2022, kohandanud eluasemeid puuetega inimestele vastavaks. Abilinnapea sõnul on seda kõike tehtud nii linna eelarvest kui ka juhtprojektiina koostöös riigiga.

„Invatranspordi uus kord võeti Tallinnas vastu alles paar nädalat tagasi. Aastate jooksul on teenu- sele eraldatud raha mitmekordselt suurenenud. Paranenud on ka isik-

liku abistaja teenus. Psüühikahäiretega noortele on linn loonud rehabilitatsioonikodu, mis on esimene Eestis. Tehtud on veel palju, nii et nende aastate jooksul on pealinn muutunud puuetega inimeste jaoks kindlasti mugavamaks ja sõbralikumaks,” sõnas abilinnapea.

Seminaril arutati, millist rolli mängivad puuetega inimeste organisatsioonid nii oma liikmete esindamisel kui ka kodanikuühiskonnas üldisemalt.

Kontserdisari „Kirikukellad meie linnas”

Jaani kirikus algas septembri lõpus ja jätkub oktoobri kõigil nädalavahetustel kontserdisari „Kirikukellad meie linnas”. Kuulata saab kellasid, mis paigutatakse peagi Jaani kiriku torni, kus need rikastavad linna helipilti kella- mängega.

14–190 kilogrammi kaaluvad kellad valati Hollandi kuninglikus kellavalukojas. Need valmisid paljude annetajate abiga. Suurima kella kinkis kirikule Tallinna linn ja sellele on graveeritud: „Tallinna linnalt Eesti Vabariigile 100. ja Tallinna Jaani kirikule 150. juubeliks”. Üks suurematest kelladest on nimetatud paljude annetajate kellaks ja selle tarvis oli iga- ühel võimalik annetusteha.

Jaani kiriku kellamängus on 25 eri suuruses kella – kahe oktaavi jagu. Kõik kellad on paigutatud 40 päevaks kiriku kooriruumi, kus nendel mängitakse kõigil üheksal kontserdisarja kontserdil. Need toimuvad oktoobriku nädalavahetustel, täpsem info www.kirikukellad.ee. Novembris tõstetakse kellad Jaani kiriku torni ja kiriku 150. aastapäeval 17. detsembril mängivad need igal päeval täistunnil kauneid koraale.

Raepress

Perekond Blowers ja tänavamuusika

Augustikuust oktoobri keskpaigani on Tallinna tänavatel musitseerinud Blowersi pereansambel – ema, isa ja kaheksa last. Peamiselt on nad toomkiriku ees esitanud vaimulikke muusikat.

Iga laps selles perekonnas laulab ja mängib mingit pilli, olgu siis tegu vanima, 22-aastase Agape Mari või noorima, kuueaastase Elisabethiga. Ansambelis kõlavad flööt, klarnet, tuuba ja viiulid vaheldumisi vokaaliga.

Pereema Pamela ja isa Stephen on pärit USA-st, kuid juba üle paarikümne aasta elanud Eestis. Kõik nende kaheksa last on siin sündinud. Pere elab Harjumaal Kernu vallas Metsanurga külas.

Nagu perekonna „sekretär” Agape Mari räägib, on kodune keel inglise keel, kuid kõik pereliikmed

saavad hakkama ka eesti keeles suheldes. Lapsed on koduõppel, kuid teinud tasemeeksamid kooli juures. Kord nädalas käib õpetaja Kernu koolist neile eesti keele grammatikat õpetamas.

Fotol on Elisabeth (6), Naomi

Abigail (10), Paul (13), Anna (15), Samuel (17), Ester (19), Daniel (20) ja Agape Mari (22) koos isa Stepheni ja ema Pamelaga mängimas oktoobri algul toomkiriku juures, kus neil oli hulk kuulajaid.

Foto: Inari Leiman

Loomaaed avas jääkarumaailma

8. oktoobrist on loomaaia jääkarumaailm kõigile külalistatele avatud.

„On hea meel tõdeda, et projekt, mis sai alguse kodanikuinitsiatiivist 2012. aastal, on mitme osapoole koostöös jõudnud lõpule. Jääkarude kodu toetuseks annetasiid nii eraisikud kui ka asutused,” ütles abilinnapea Mihhail Kõlvart.

Ta rõhutas, et linna mahuka ja pikaajalise investeeringu tulemusel said loomaaia jääkarud endale lõpuks tänapäevased elutingimused. Avarat ja moodsat polaariumi hakati rajama eelmisel sügisel. Kul-

tuuriamet juhataja Aini Härmil sõnul kulus sellele üle kolme miljoni euro, millest Tallinn panustas ligi 2,7 miljonit. Tallinna Loomaaia Sõprade Seltsi kaudu annetati ligi 350 000 ja riik andis 35 000 eurot. Ehitustööd tegi Astlanda Ehitus OÜ.

Tallinna loomaaia elab neli jääkaru: isane Nord, emane Friida ning nende pojad Nora ja Aron. Jääkaru on üks maailma suurimaid kiskjaid, kelle elupaik on põhjapoolkera arktilistel aladel. Kliima soojenemine

mõjutab kogu planeeti, aga iseäranis nende suursuguste loomade elupaiku. Kliimamuutused ja inimtegevus on oluliselt muutnud mere ökosüsteemi, kahandanud liustikualasid ja sulatanud jääpanku, kus loomad elavad. Väga oluline roll jääkarude kaitses on loomaaedadel, kus peetavad loomad aitavad säilitada liigi geneetilist baasi ja võimaldavad teadvustada inimestele polaaralade asukate olukorda.

Noorus ei tagane

Ei tule sulle vanadust
Kui spordile ei näita ust
Just liikumine ongi see
Mis annab tervist kõigile.

Siis kõrge on su elulust
Ei oota aastailt annetust
Ei haigus, viirus kaasa löö
Ka liiga palju ära söö.

Närveerimine pole hea
Just sellest valutabki pea
Ka kannatama vahel peab
Küll aeg kõik asjad paika seab.

Ma kõrgel häälel kuulutan
Et tuba hästi tuulutata
Just karastab sind värsket õhku
Ja normi läheb vererõhk.

Veel kasulik on teada see
Et liiga kergelt hingame
See tervisele ohu seab
Just sellest vabanema peab.

Sa hingad hästi parajalt
Ka liigu väljas, agaralt
Just sirge rüht sul annab toet
Ja kõssis ära lehte loe.

Sa tervisele kasu tood
Kui raviteesid ikka jood
Need palju tervist annavad
Ja tõved välja kannavad.

Et suits ei tõuseks taevani
Sa sigarettid metsa vii
Ka alkohol ei kasu too
Ja kanget kohvi vähem joo.

Veel kogemust on jagada
On vaja hästi magada
Et und ei häiriks digiboks
Sest õine aeg on puhkuseks.

Veel kõrgel häälel teatame
Nii vanaduse peatame
Mis laulus toodud tundub hea
Sa elu selle järgi sea.

Uno Pahl
Keskklinna elanik

*Autor kirjutas 2016. aastal sõnadele ka viisi.

KODULINNA MAJA OKTOOBRI-NOVEMBRIS

Oktoobris algas ja jätkub „VÄÄRTUSTE“ SARI pühapäeviti kell 14. Osavõtuks tuleb varem registreerida Kodulinna maja valvelauas (Gümnaasiumi 3) või valvetelefonil 644 9867. Plaanis on:

22. oktoobril jätkab Oliver Orro Tallinna asumite tutvustamist ja seekord tehakse ÜKS RING KESKLINNAS.

29. oktoobril on minek Tallinnast välja. Peeter Pihlakas selgitab kohapeal, et on olemas ÜKS KALLAVERE JA KAKS ERALDI MAAILMA.

Novembris püüame sisse piiluda Kultuurikatlasse ja vaadata, milliseks muutis selle paiga tema suur rahvusvaheline roll. Sulev Mäeväljaga jätkame meie kultuurivaramute, kirikutega tutvumist. Pühapäeval, 26. novembril on meil haruldane võimalus koos Lembit Petersoniga seigelda Vene tänava majesteetlikus majas ja tutvuda lähemalt selle muutumisega Theatrumi päris oma majaks.

NOVEMBRIKUUS algab Kodulinna maja jaoks talv. Me ei armasta pimedat aega, külma tuult ja pidevat sadu. Kuidas sellega võidelda? Üks võimalus on panna teekann tulele, mõni vana film Tallinna või kogu Eesti kultuuripärandist ekraanile, oodata toredate, teemast huvitavate inimeste kohaletulemist ja alustada uut sarja „OI AEGU AMMUSEID...“

Alustame kolmapäeval, 25. oktoobril kell 18 kahe filmiga Kodulinna liikumisest. Ühe neist teinud Eesti Telefilm („Kodulinna“) ja teise Tallinnfilm („Kodulinna head vaimud“). Oktoobrikuus on ju Kodulinna sünnipäev! Koos saame rääkida sellest, mida kunagisest liikumisest on Kodulinna maja tegevusse üle tulnud.

Jätkame 8. novembril ja vaatame, milline nägi vana-linn välja siis, kui tehtud sai film „Elu ja aeg kivis, puus, metallis“. Katsume koos kokku lugeda, palju neist kaunistest detailidest veel linnapildis alles on. Ja niimoodi edasi üle nädala kuni maikuuni välja.

Linnamüüri ja tornidesse pääseb alates novembrikuust E, T, R, L ja P kell 11–16.

Samadel aegadel saab Kodulinna majas mängida ka lauatennist, koroonat, põrandamalet jm ning vaadata näitusi:

„13 x Valter“ ja „Sirje Maris Horma – varjust valgusesse“;

lisaks tuleb uus põnev näitus kolleksionäär Toomas Ünapuu lõpututest varadest, seekord teemaks KLAAS.

25. ja 26. novembril on kavas järjekordne pudi-padi laot.

Tiina Mägi

KRISTALLI(M)ELU KOGU PERELE

Teatribuduaar ja Teater kutsuvad 15. oktoobril kell 11 kogupereüritusele Kristalli(m)elu aadressil Vana-Kalamaja 9a.

Kristalli(m)elu tahab tuua nii noored kui ka vanad lähemale teatrile, pakkuda meelelahutust, uusi teadmisi ja koos loomise võimalust. Oodatud on kõik, kelle arust on kristallidel elu ja kes armastavad laadamelu. **Sisepääs on tasuta!**

Võimalik on meisterdada ehteid ja armueliksiiri, ammutada teadmisi kristallide kasutusvõimalustest erinevates eluvaldkondades, proovida kristallivoodi teraapiat, osaleda vestlusringides. Lapsed saavad meisterdada nii ehteid kui ka liivapilte. **Avatud on kohvik.**

KESKLINNA SOTSIAALKESKUSE NOVEMBRIKUU ÜRITUSED

N, 2. november kl 13.30 HINGEDEPÄEVA MÕTISKLUS. Külla tuleb EESTI APOSTLIK-ÕIGEUSU KIRIKU ÜLEMPREESTER ALEKSANDER. Muusikalisi vahelalaid esitavad mandoliinil August Sarrap ja flöödil Aare Pehka, laulab Laine Aus.

E, 6. november kl 14 REISIMULJEID FÄÄRI SAARTEL
Reisist jutustab ja näitab slideid Jaan Kiviall.

K, 8. november kl 14 KOHTUMINE DR ARVO HAUGIGA

E, 13. november kl 14 ISADEPÄEVA TERVITUS VANISADELTE

N, 16. november kl 15 TANTSUPÄRASTLÕUNA
Tantsuks mängib orkester Liivabänd Aare Pehka juhatusel.

E, 20. november kl 14 SÕPRUSKONTSERT
Esineb Kristiine päevakeskuse tantsurühm KRISTIINA, juhendaja Elena Kalbus. Kaastegev HÕBEKIHAR Kesklinna sotsiaalkeskusest, juhendaja Linda Ehatamm.

R, 24. november kl 12.30 KADRIPÄEV
Külla tulevad Kadrid LIIVALAIA naisansamblist.

E, 27. november kl 14 KONTSERT
Idamaiseid ja mustlastantse esitab tantsurühm ALHAMBRA. Kunstiline juht Riina Aro

AVATUD OIVI TULVE MAALIDE NÄITUS

Kepikõnd igal kolmapäeval kl 11. Kepid kohapeal. Kogunemine sotsiaalkeskuse juures.

Kolmapäeviti kl 13–15 Kesklinna Pensionäride Ühenduse esinase pr M. Sume vastuvõtt.

Igal neljapäeval kl 11–14 meditsiiniline nõustamine ja vererõhu mõõtmine.

16.11 kl 10–12 kolesterooli ja veresuhkru mõõtmine. Palume eelnevalt registreerida valvelauas või tel 646 6123 (tasuta).

Juriidiline nõustamine, jurist Kristel Tina. Vajalik eelnev registreerimine infolauas või tel 646 6123 (tasuta).

Iga kuu teisel ja neljandal esmaspäeval **kl 14.30 Soomepoiste Leskede Klubi koosviibimised.** Tegutsevad ringid, kursused ja ansamblid. Tööd jätkab ja uusi hoolealuseid ootab eakate päevahoid.

AVATUD: E-R 9–17
Päevahoid avatud E-R 7–19
ADDRESS: Liivalaia 32 (sissepääs sisehoovist)
INFO: 646 6123
JUUKSUR, MANIKÜÜR ja PEDIKÜÜR: 645 9029
e-post: info@kesotskeskus.ee
KODULEHEKÜLG: www.kesotskeskus.ee

Palju õnne!

99
MARTA AUNAPUU

97
RUT REFES

95
HAYDE KURSK
HELMER MÄGI
RAISSA KÜLAOTS
ERNA JAKOBSON
JOHANNES VELKS

94
SALME TSÓGANOV
NIINA GORDEJEVA
BORIS PAPERNOI
AINO ANT
ANASTASIA BELYAEVA
ÕILME-ROSALIE VESK

93
JEKATERINA SALMAŠ
VICTOR APARIN
VIRVE SOOSAAR

92
VEERA RAJEVSKAJA
ERICH ROOSMAA
ARNO ÄKKE

91
VERA SHMERLINA
ANTONINA KUZNETSOVA
VALLI MARKUS
HELJO KULL
ETKAR KANITS
EHA PRIKK

90
AINO KOIT
AINO KOLIN
NATALIA FROLOVA
IVAN SMELOV

85
TATJANA ANDERSON
ZOYA SHCHELKANOVA
GALINA GERASIMOVA
RAISSA DOLGIH
JAAN RÄÄTS
VALENTINA ŠABALINA
MALL POOLA
RAILI SOPLEPMANN
ELLEN HAGEN
JUTA KERMA

80
OLGA KALTENBERG
NELLA SEMIRJAGA

ALEKSANDER RATŠKOV
FRIIDA ALLIK
KÜLLIKE KAPLINSKI
HEIDI-ILLE SCHULZ
ENA MARTIN
LIDIA AIZENŠTADT
LYUDVIGA PASHKO
JAAN KUNDLA
ILVI CANNON
OLGA TEDRE
VOLDEMAR IVASK
LEILI KULJUS
NIKOLAI UIBOAID
ILMAR PALLUM
VIIVE JAHU
MALLE KUKK
RUDOLF SOKOLOV
ANASTASIA GUSAROVA
LIILIA-MAINI PIHLAK
BERTA ŠULGA
VALENTINA MOROZOVA

*Kui te ei soovi oma sünnipäeva avaldamist Kesklinna Sõnumites, siis palume sellest vähemalt kaks kuud varem kirjalikult teatada aadressil Kesklinna Sõnumid, Nunne 18, Tallinn 15058 või e-kirjaga kesklinnasonumid@tallinnlv.ee

HOPNERI MAJA NOVEMBER 2017

• **T, 14. november** kell 18

Maailmarändurite Klubi – „Pamiir-2017: Somoni ja Korženevskaja mäetipud“. Külas on maailmarändurid Katrin Merisalu ja Kalle Kiiranen. Sisepääs 2 eurot

• **K, 22. november** kell 19

Loengusari „Ainult naistele!“. Kätkin Madis „Küüned – meie salajane visiitkaart igapäevases elus“. Õpime ilma ilusalongi abita lihtsamaid võtteid küünte hoolduseks. Sisepääs 12 eurot. Info ja registreerimine: huvi@hopnerimaja.eu, tel 645 5321

• **N, 23. november** kell 15–18

Tarmo Noormets – „Eksperimentaalne floral disain“ kursused. Kursusele ootame hobifloriste, kes soovivad laiendada oskusi kogu looduse poolt pakutava materjali kasutamises ja rakendada floraalset disaini kujunduselemendina. Kursuse hind 20 eurot (sisaldab materjale). Grupi suurus 8–12 inimest. Info ja registreerimine: huvi@hopnerimaja.eu

• **P, 26. november** kell 18

C-JAM kontsert. Tšellokvarteti on ühendatud klassikaline keelpillikvartett, improvisatsiooniline big-band, metalne ja kaasakiskuv rock-muusika, tundlik ning emotsionaalne tšello kõla. Pilet 15/12 eurot saadaval Piletitevis ja tund enne algust kohapeal.

KURSUSED

• **Hopneri Maja Noorte Vanamuusikastudio**
Neljapäeviti kell 16.30–18.00. Keskaja ja renessansi muusika interpretatsiooni alustega tutvumine, laul ja pillimäng, kontserdid. Õpetaja Maria Staak. Kuutasu 20 eurot. Info ja registreerimine: huvi@hopnerimaja.eu Tel 645 5321

• **Hopneri Maja Laste Vanamuusikastudio**
Laupäeviti kell 12.00–12.45. Ringi eesmärk on pillimängu, laulmise ja mängulise tegevuse kaudu laste loovuse, musikaalsuse, laulmisoskuse ja rütmitunde arendamine. Õpetaja Maria Staak. Kuutasu 18 eurot. Info ja registreerimine: huvi@hopnerimaja.eu, tel 645 5321

• **Hopneri Maja Hobiteater**
Teisipäeviti kell 17.00–18.30
Juhendaja Meelis Sekk. Kuutasu 18 eurot
Info ja registreerimine: huvi@hopnerimaja.eu Tel 645 5321

• **Vanade Tantsude Klubi**
R, 17. november kell 18
Ootame kõiki tutvuma vanade seltskonnatantsudega! Juhendaja Madli Teller. Sisestumistasu 5 eurot

• **Shindo.** Teisipäeviti kell 12.00–13.00

Shindo on Jaapanist pärit massaaži-, venitus- ja lõõgastusharjutuste süsteem, kus kohtuvad tuhandeid aastaid vana idamaie tarkus ning kõige uuemad teadmised inimese anatoomia- ja füsioloogiast. Juhendaja Eva Kuusk. Info ja registreerimine: eva@elukeskne.ee Tel 5127603

• **Laste jooga.** Neljapäeviti kell 14. Juhendaja Kalli Suga
Info ja registreerimine: info@kallikodu.ee
FB: Laste Joogaruum Hingelind

• **Hõbedased hetked – joogatunnid seenioridele**
Neljapäeviti kell 12. Juhendaja Kalli Suga. Info ja registreerimine: info@kallikodu.ee või 5560 1768

SEENIORIDE ÜLIKOOL

• **K, 1. november** kell 12
PSÜHHOLOOGIA. „Emotsioonid tasakaalustav kõneviis – kuidas kolmeosalisi sõnumeid kasutada“
Taimi Elenurm, psühholoog

• **K, 8. november** kell 12
AJALUGU JA KULTUUR. „Hull Heiberg – ühe eesti naise jahmatav saatus“. Loone Ots, kirjanik ja kultuuriloolane

• **K, 15. november** kell 12
KULTUUR. „Eesti kirikukellade ajaloost“. Juhan Kilumets, kunstiajaloolane

• **K, 22. november** kell 12
PSÜHHOLOOGIA. „Praktilised võtted kuidas hoida head enesetunnet“. Anneli Salk, psühholoog

• **K, 29. november** kell 12
TERVIS. „Teadlik toitumine ja elustiil – stress“
Sandra Tamm, teadliku toitumise ja elustiili nõustaja

KUNSTIPÕÕNING

• **Anu Purre Kunstistuudio**
E, kell 18 Kunstistuudio
T, kell 12 /18 Kalligraafia (algajad)
K, kell 18 Kunstistuudio
N, kell 12 /18 Kalligraafia (edasijõudnud)
Info ja registreerimine: anu.purre@gmail.com

NÄITUSED

• **24.–26. november** kell 11–19
Tarmo Noormets „Eksperimentaalne floral disain“
Tarmo Noormets on rahvusvaheliselt tunnustatud Soomes resideeruv Eesti florist, kes kasutab looduslike materjale, et luua sümbioose erinevate tekstuuride ja kontrastide vahel.

LINNAELU

Tallinlased hindavad ühistransporti kõrgelt

Tallinlaste rahulolu ühistranspordiga on jätkuvalt suur, kinnitab Turu-uuringute AS-i korraldatud uuring, mis annab Tallinna Linnatranspordi AS-i (TLT) sõiduteenustele viiest võimalikust 4,12 palli.

Sõitjate rahulolu on alates 2010. aastast pidevalt kasvanud. 2015. aastal sai TLT teenus linlastelt hindaks 4,13 ja kuna algas trammiteede remont, võis eeldada, et sellest johtuvad ebamugavused sõitjate rahulolu kahandavad. Ometi ei läinud negatiivse prognoosi kohaselt, vaid elanike poolehoid Tallinna tasuta ühistranspordile püsis.

Äsja valminud uuring kinnitab tasuta ühistranspordi populaarsuse üldist kasvu.

Hinnatakse uusi tramme, buse ja hübriide, väiksem on rahulolu trollidega. Enamik vastanutest kiidab veeremi seisukorda ja puhtust, aga ka juhtide sõidumaneeri ning transpordikorraldust puudutava info kättesaadavust. 51% vastanutest toob eraldi esile sõidukite mugavaks muutumise, 49% paranenud

puhtuse ja 45% info parema kättesaadavuse.

Ühistranspordi kasutajate enamus on rahul liinide logistika ja intervallidega, samas sooviks 17% vastanuist graafiku tihendamist oma koduliinil.

Turu-uuringute AS on ühistranspordi kasutajate hoiakuid uurinud 1999. aastast. Kui 2010 hinnati ühistransporti 3,6 palliga, 2014. aastal 3,93, siis kahes viimases uuringus on see tõusnud 2015. aastal 4,13-ni ning tänava 4,12-ni. Tallinna ühistranspordiga on rahul või väga rahul 80% küsitluses osalenuist, rahulolematuid on vaid 5%. Tasuta ühistransporti pooldab 88% linlastest, kindlalt vastu on 2%.

Kõige olulisemaks peetakse ühistranspordi juures graafikust kinnipidamist (74%) ja sõiduki

puhtust (65%). Sõidukiliikide osas oli suurim tõusja tramm, millega rahulolu hinnati 4,44 palliga, eelmise aasta 4,32 asemel. Bussid said hinde 4,27.

Küsitlute tuumiku moodustasid tööelised tallinlased, kelle hulgas on 56% naisi ja 44% mehi. Vastavalt elanikkonna proportsioonile olid esindatud kõik linnaosad.

Ühistransporti kasutas 2017. aastal eelistatud liikumisviisina 80% linlastest. 49% vastanuist kasutab ühistransporti selle piletitavaks muutmisest alates märksa sagedamini.

Sõitjate rahulolu-uuring annab ülevaate linlaste ootustest, aidates nii kavandada ühistranspordi veelgi atraktiivsemaks ja kasutajakessemaks muutmist.

Tallinn ostab uusi tramme

Tallinna Linnatranspordi AS (TLT) jätkab vananenud trammide asendamist uute ja moodsatega. 2015.–2016. aastal osteti 20 uut CAF Urbos tramm, mille linlaste hästi vastu võtsid. „Aeg on minna trammiuuenduse järgmisele etapile ja alustasimegi ettevalmistusi uueks trammihankeks,“ ütles TLT juhatuse esimees Enno Tamm.

TLT trammiliiklusteenustuse direktor Andres Vään kirjeldab koostamisel oleva hanke tingimusi järgnevalt: „Soovime, et soetatavate trammide maksimaalne pikkus oleks 33 meetrit ja laius kuni 2,3 meetrit, töökiirus kuni 50 km/h ning maksimaalne kiirus küüniks 70 kilomeetrit tunnis. Vastu peaksid trammid pidama vähemalt 30

aastat. Vagunid peaksid vähemalt 70% ulatuses olema madalapõhjalised. Istekohti oleks vähemalt 50 ja kokku peaks tramm mahtuma vähemalt 200 sõitjat.“

Uue hankega on plaanis soetada kohe kaheksa uut tramm ja sõlmida opsiioon veel vähemalt 20 tramm soetamiseks.

Memoriaal langenud ohvitseridele

Tondi sõjakooli langenud ohvitseridele kavatseb Tallinna linn rajada tuleval aastal memoriaali.

Alates 1920. aasta maist kuni 1940. aasta juunini tegutsesid Tondi tänava kasarmulinnakus Eesti Vabariigi kõrgem sõjakool, sõjaväe tehnikakool ja lahingukool. Kahe aastakümne jooksul lõpetasid Tondi sõjakooli peaaegu kõik 1940. aasta juunipöörde ajal teenistuses olnud kaadri- ja reservohvitserid. Seniste uurimisandmete põhjal hukkus võitluses või kaotas elu repressiivorganite käe läbi aastatel 1940–1991 neist üle 2000.

Tondi 53 ja 55 vahelisel alal paiknevale pärnaalleele Tondi sõjakooli lõpetanud langenud ohvitseride memoriaali rajamine on kavandatud Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva pidustuste raames.

Kommunaalamet kuulutas oktoobri algul välja riigihanke „Sõjakooli memoriaali rajamise põhiprojekti koostamine“, mille viitenumber on 191265 ja informatsioon aadressil <https://riigihanked.riik.ee>.

Sõjakooli kadettidele, kes hukkusid 1924. aasta 1. detsembri riigipöördekatse mahasurumise käigus, püstitati mälestusmärk Amandus Adamsoni kavandi järgi 1928. aastal. Tondipoiste monument hävitati 1941, Tallinna linn taastas selle 2009. aastal aadressil Tondi 55/57.

Seninägematu obstaakel Koidu tänaval

Tasuta sportimisvõimaluste laiendamiseks linnas rajatakse uus spordipark aadressil Koidu 112.

Spordipargi keskne idee on mängulisus ja võimalikult suur atraktsioonide valik, see sobib nii kehaliseks treeninguks kui ka mänguliseks vaba aja veetmiseks. Abilinnapea Mihhail Kõlvarti sõnul kasvab tänavaspordi harrastajate hulk ja võimalusi ei ole veel üleliia palju. Peale Kesklinna rajatakse spordipark ka Lasnamäele ja Mustamäele. Parkides on betoonist ja

asfaldist obstaaklid ekstreemspordi harrastamiseks ja muud võimalused välitreeninguteks: *street workout* treeninguseadmed, parkuuriala, tänavakorvpall, lauatennis.

„Teadaolevalt sellise kvaliteediga betoonist rulaparke Eestis seni rajatud ei ole ning eriti hea meel on selle üle, et tegemist ei ole pelgalt spordiväljakute, vaid korraldatud ja kauni pargialaga, kus on suurt

rõhku pandud nii haljastusele, valgustusele kui ka pargiinventarile,“ tõdes Kõlvart.

Kõigi kolme spordipargi projekti autor on Kauss Arhitektuur OÜ. Koidu spordipark tuleb 1388 m² suurune, ehitushange korraldatakse lähiajal.

Raepress

Perekeskus sai uue ilme

Tallinna perekeskuse värske ilme saanud maja Asula tänaval avati septembri lõpus.

Terve suve kestnud fassaadi remont läks maksma ligi 100 000 eurot. Abilinnapea Merike Martinson tänas Koda Ehitus OÜ-d kiire ja kvaliteetse töö eest ning perekeskuse kollektiivi, et ka remondi ajal jätkati tööd. Tänu sellele said lapsed keskuses suvel aega veeta ja lõuna ajal sooja toitu süüa.

Perekeskus on Tallinna sotsiaalhoolekande asutus laste ja nende vanemate toetamiseks. Keskus lähtub põhimõttest, et iga pere liikme heaolu sõltub sellest, kuidas perekonnal tervikuna läheb. See pärast püütakse aidata kõiki pere liikmeid nende murede, sest just niiviisi paraneb ka laste olukord.

Tallinnas elavatele lastega peredele pakutakse toetust kümne psühholoogilise ja sotsiaaltöö teenuse kaudu. Keskuse psühholoogid nõustavad lapsevanemaid ja noori ka interneti teel. Tõsisemate toimetulekuraskustega pered saa-

vad enda kõrvale sotsiaaltöötaja ning peretöötaja, kes nõustavad ja suunavad lapsevanemaid pikema aja jooksul. Asutuse juures tegutseb ka 30 vabatahtlikku tugiisikut, igaüks neist on vanem sõber ühele kooliealisele lapsele. Perekeskuses tegutseb ka päevakeskus, kus lap-

sed saavad pärast koolipäeva aega veeta, neid abistatakse õppimisel ja pakutakse sooja toitu.

Igal aastal pöördub keskuse poole üha rohkem peresid. Eelmisel aastal sai psühholoogilist abi 5060 inimest, erinevaid sotsiaalteenuseid kasutas 483 perekonda.

Vast remonditud Vesivärava tänav annab aimu, kui õdusana hakkab kord välja nägema kogu Kadrioru piirkond.

15 октября - день выборов

Сделай свой выбор!

В день открытия предварительного голосования 5 октября на избирательном участке в центре Solaris было полно народу.

Таллинн продолжит позитивное развитие

Уже через пару дней, 15 октября, состоятся выборы в собрания местных самоуправлений, электронное и предварительное голосование на выборах уже завершилось. Призываю всех жителей Кесклинна, которые еще не отдали свой голос, обязательно это сделать.

Ко дню выборов будет поставлена точка во всех кампаниях, и с подсчетом голосов успокоятся также зачастую ставшие слишком ревностными политики. Разумеется, после выборов нужно будет поставить по всей Эстонии новых руководителей собраний, волостных старейшин и мэров, но это уже гораздо более спокойный процесс. К этому моменту избиратели свое решение вынесли и политикам надо приступать к выполнению предусмотренных задач.

Когда тех, кто станет руководителями крупных городов, прежде всего Таллинна, тщательно обсудят в медиа, жизнь очень скоро опять войдет в привычное русло и сразу забудутся предвыборные драматические вскрики, словно старец из Юлемисте вот-вот затопит город. Несмотря на агрессивность или вежливость избирательной кампании, противопоставление и поляризацию, можно утверждать, что с продолжением позитивных инициатив должен считаться каждый руководитель города, все равно к какой бы партии он ни принадлежал.

Привлечение хороших идей

В XXI веке, в 2017 году Таллинн и в действительности вся Эстония все больше движутся в направлении модели вовлекающего управления. Роль районных обществ, различных групп по интересам и активных граждан постоянно увеличивается шаг за шагом и в процессе руководства самоуправлениями. Этому содействует свободное и быстрое движение информации посредством мобильных технологий, а также изменение образа мышления и возросшее, по сравнению с прежним, желание сказать свое слово.

Инициатива позитивной программы Таллинна, конечно же, может быть для оппонентов городской власти приятным объектом для полити-

ческой атаки, однако и они должны заметить, что речь шла о правильном шаге в интересах будущего и привлечения большинства. Горожане охотно сказали свое слово, выразили свое мнение и обратили внимание на проблемы. Много нашлось и тех, кто высказал похвалу. Немаловажно и то, что многие небольшие вопросы-проблемы благодаря непосредственному общению нашли быстрое и радующее горожан решение. Была ли то ветка дерева, которую требовалось спилить, отсутствие обозначения адреса или что-то иное. Вместе мы привели в порядок множество малых вещей. А множество малых дел и составляют вместе большое и важное, не так ли? И это улучшает повседневную жизнь горожан.

Кесклинн выигрывает в любом случае

Видение развития Таллинна в ближайшем будущем, по моим оценкам, ясно показывает, что в наибольшем выигрыше в каждой из перспектив оказывается район Кесклинн. Начи-

нающийся в следующем году проект новой главной улицы придаст новое ускорение развитию центра города. Можно надеяться, что при его осуществлении и у самых больших пессимистов пропадет желание к каждой лестнице подъезжать на автомобиле. Новый, хорошо продуманный и логистически просто проходимый центр города создаст прекрасные возможности для наслаждения городским пространством. Синергия, которую создаст проект главной улицы, мастер-план Ванасадама и строительство Рейди тез, а также променада, настолько мощная, что меняет существовавшую до этого логику всего Таллинна и выводит нас в первые ряды дружелюбных к людям и гармонично развивающихся городов. Это действительность, которая очень скоро станет реальностью.

Хорошие начинания должны продолжаться

Существует ряд благ, от которых таллинцы не согласны отказываться, и политики, желающие участвовать в

работе городского собрания, должны считаться с волей работодателя.

Согласно последнему опросу общественного мнения, 88% жителей поддерживают сохранение бесплатного общественного транспорта и только 2% определено против этого. Тем самым, следует продолжать развитие бесплатного, удобного и природосберегающего транспорта. С этого года в дополнение ко всем учащимся в столице будут получать бесплатный обед и малыши в детских садах. Я не могу представить себе такую политическую силу, которая осмелилась бы воевать против решения кормить своих детей бесплатно. Обязанностью самоуправления является помогать тем, кто оказался в трудной ситуации. После выборов Таллинн также продолжит поддерживать как семьи с детьми и стариков, так и других нуждающихся в помощи. Эти блага нельзя и было бы несправедливо отнимать у горожан.

Выбирать

В любом случае нужно идти на выборы и отдать свой голос, чтобы поддержать тех кандидатов и обещания, которые нравятся больше всего. Абсолютно определено то, что избиратель никогда не ошибается. Даже если он сам когда-нибудь позже не будет доволен поведением политика, получившего его голос, принятое в тот момент решение было правильным и обоснованным. Нам же известно изречение — „voх rорulі, vох deі“. Голос народа — голос Бога, и на выборах этот голос можно сделать услышанным.

Таави Пукк

старейшина района Кесклинн

Кто может голосовать?

На выборах городского собрания **избирательное право имеет** проживающий в Таллинне и достигший 16-летнего возраста на момент выборов (15.10.2017):

- граждан Эстонии;
- граждан Европейского Союза;
- иностранец (на основании долговременного или постоянного вида на жительство).

Дополнительная информация по телефону 6457855.

Избирательное право отсутствует у человека, который:

- признан недееспособным в смысле избирательного права;
- решением суда признан виновным в совершении преступления и отбывает наказание в местах лишения свободы;
- является иностранцем, не имеющим долговременного или постоянного вида на жительство.

Где можно голосовать?

Список избирательных участков:

N 8 — находится в правле района Кесклинн, ул. Нунне, 18, тел. 5887 5091.

N 9 — гимназия Якоба Вестхольма (здание начальной школы), ул. Луйзе, 38, тел. 5887 5092.

N 10 — Таллиннский университет, Нарва мнт, 25, тел. 5887 5093.

N 11 — Таллиннская 21-я школа, ул. Рауа, 6, тел. 5887 5101.

N 12 — больница Магдалезна Ида-Таллиннской центральной больницы, Пярну мнт, 104, тел. 5887 5102.

N 13 — Кадриоргская немецкая гимназия, ул. Гонсиори, 38, тел. 5887 5103.

N 14 — центр Solaris, бульв. Эстония, 9, тел. 5887 5111.

N 15 — Таллиннская городская управа, пл. Вабадузе, 7, тел. 5887 5121.

N 16 — здание Юхкентали Кесклиннаской русской гимназии, ул. Юхкентали, 36, тел. 5887 5131

N 17 — Таллиннская школа Сюдалинна, ул. Лийвалайа, 23, тел. 5887 5152.

N 18 — Таллиннская общаая гимназия, Пярну мнт, 71, тел. 5887 5161.

N 19 — Таллиннская высшая техническая школа, Пярну мнт, 62, тел. 5887 5163.

Свой избирательный участок вы найдете по адресу <https://valimised.rahvastikuregister.ee/>. Для этого введите свой адрес проживания (номер квартиры не нужен) и нажмите на кнопку ENTER.

15 октября все избирательные участки открыты с 9 утра до 20 вечера.

ВАЖНЫЕ ТЕМЫ

Об учителях, мудрости и умении замечать

5 октября в школах отмечали День учителя. По традиции учащиеся старших классов в этот день взяли на себя проведение уроков и учителя смогли немного расслабиться. Звучали поздравления, учителям дарили цветы, все вместе ели пирожные. Но почему вообще вспомнили об этом дне, почему возобновили традицию? Понятно, что не ради одного только праздника, но для того, чтобы подчеркнуть ценность профессии учителя, выразить благодарность за достигнутое, а также обратить внимание на связанные с этой сферой проблемы.

Один столичный директор школы с большим стажем сказал мне, что по сути своей День учителя превратился в самоирониию, поскольку гимназисты в этот день готовы вести уроки, однако если спросить, кто хочет стать учителем, в классе не поднимется ни одной руки. Ни для кого не секрет, что средний возраст учителей в Эстонии высок и что молодых эта профессия не привлекает. Даже если получают профессию учителя в университете, зачастую в школу не идут, а устраиваются на другую работу. Основными причинами называют при этом слишком низкую зарплату и недостаточно высокий престиж профессии. Несмотря на то, что средняя зарплата учителей за последние пять лет выросла почти наполовину, этого все же мало, чтобы выбрать в пользу данной профессии. Понятно, что такая ситуация возникла не сегодня и не вчера, а сложилась в течение многих лет, и в этом важную роль сыграли политический фактор, а также недостаточно серьезное отношение к вопросу. Но теперь ситуация серьезная и нужны решительные шаги. Исследования показывают, что даже учителя, неуверенные в своем выборе профессии, все же работают учителями, поскольку 55% выбрали бы другую профессию, если бы получили возможность заново ее выбирать.

С известных нам времен начала цивилизации неотъемлемыми ее частями были образование и образованность. Всегда были учителя и ученики, всегда были те, кто ценит и хранит знания, а также те, кто умеет передавать знания другим. Эта передача знаний молодежи, следующему поколению, является одной из основ общества, предпосылкой развития и дальнейшего существования. Профессия учителя не может и не должна быть просто контролем фактов и выставлением оценок, учитель должен быть тем, кто говорит об истории, кто истолковывает настоящее и указывает путь в будущее. Но неужели в обществе стали слишком легко относиться к образованности и к образованию, жизнь чересчур упростилась? По всей видимости, да, и к этому я добавил бы недостаточно проявляемое внимание и заботу.

В передаче «Наблюдатель» в первую среду октября телезрители стали свидетелями ошеломляющих и драматических историй о семейном насилии в Эстонии, которые полиция узнает от несовершеннолетних. Порой от детей постарше, но во многих случаях от малышей из начальных классов, которые в последней надежде звонят по номеру 112. Поскольку у них дома царит насилие, в ход пускают кулаки и пинки, и тогда не остается иного, как обращаться за помощью к полиции. Можете ли вы представить себе ту боль в их маленьких душах, которая все это сопровождает? Какой след оставляет это в душе сейчас и оставит в будущем? Не поддается описанию. Дети хранят все в себе, в том числе и находясь в школе. Учителя должны замечать и это. Замечать и помогать.

День учителя в обществе мог бы иметь более широкое значение, чем просто веселый день для гимназистов и букеты цветов в подарок. Этот день мог бы нести посыл о важности в нашем обществе передачи и приобретения знаний. Посыл о том, что образованность и образование крайне важны для осмысления своей сущности и отношений с окружающим миром, для того, чтобы самостоятельно решать свои проблемы. Посыл о том, что мы должны гораздо больше замечать и больше помогать.

Сохраним же достоинство, станем лучше, справедливее, смелее, не будем интриговать, не будем говорить глупости и заниматься самолюбованием — станем еще более образованными как духовно, так и интеллектуально. Это еще не поздно, отнюдь не поздно.

Таави Пукк

старейшина района Кесклинн

Дом учителей готов

Построенный в Ласнамяэ Дом учителей открыли 5 октября – в День учителя.

Находящиеся по адресу ул. Ууслинна, За жилые помещения сдаются в аренду учителям, которые работают в каком-либо таллинском детском саду, основной школе, гимназии, школе по интересам или профессиональном учебном заведении. Поскольку улица Ууслинна находится в удобном месте с точки зрения логистики, она подходит в качестве местожительства и работникам сферы образования, работающим в других частях города, сказала вице-мэр Эха Вырк. «Строительством этого дома город показывает, что мы заботимся о своих педагогах и детях – помогаем учителям, мы помогаем и своим детям», – подчеркнула Вырк.

В Доме учителей в целом 75 квартир, из них 40 однокомнатных и 35 двухкомнатных. В цокольном этаже в дополнение к кладовым обустроены и помещения для хранения детских колясок и велосипедов, т. н. прачечная со стиральными машинами и сушилками и игровая комната для детей. Квартиры оснащены кухонной мебелью и техникой. Месячная арендная плата составляет 5,21 евро за квадратный метр общей площади жилья. Наилучшая возможная энергоэффективность, по словам Вырк, гарантирует как можно более низкие расходы на содержание.

Многоквартирный дом спроектировали архитекторы AS Sweco Projekt под руководством Ахти Кооскора, были привлечены также специалисты строительного факультета ТТУ Тарго Каламез и Ярэк Курницки. Строительные работы выполнили строители Ramm Ehituse OÜ и Mitt & Perlebach OÜ. Общая стоимость проекта 5,4 млн евро.

Дом учителей входит во вторую Таллинскую программу строительства жилья, начатую в 2008 году, в рамках которой выстроены жилые площади для молодых семей, работников городских ведомственных учреждений, спасателей, полицейских, а также врачей и медсестер.

«Для многих аренда квартиры по рыночным ценам является непосильной, не говоря о взятии ссуды в банке на приобретение жилья. Поэтому строительство муниципальных и социальных квартир, несомненно, должно продолжиться», – сказала Вырк. Для решения проблемы жилья нуждающихся в помощи людей городу Таллину нужно в целом почти 5000 квартир, в дополнение более 500 койко-мест в социальных приютах.

Raepress

Таллинн выразил признание 101 лучшему учителю

В День учителя на торжественном приеме в Ратуше в Таллине были отмечены лучшие педагоги – всего 101 учитель в 11 категориях.

Из учителей района Кесклинн среди других заслужила признание и титул лучшего учителя Таллинна 2017 Ольга Селищева из Тынисмяэской реальной школы.

Таллиннцы высоко ценят общественный транспорт

Удовлетворенность таллиннцев общественным транспортом остается высокой, подтверждает исследование, проведенное AS Turu-uuringud, в котором транспортные услуги Tallinna Linnatranspordi AS (TLT) оценивают на 4,12 балла из 5 возможных.

Удовлетворенность пассажиров начиная с 2010 года постоянно росла. В 2015 году услуга TLT получила от горожан оценку 4,13 балла, хотя начался ремонт трамвайных путей и можно было предположить, что связанные с этим неудобства снизят показатель удовлетворенности пассажиров. Однако негативный прогноз не оправдался, а расположенность жителей к бесплатному транспорту в Таллине сохранилась.

Проведенное недавно исследование подтверждает общий рост популярности бесплатного общественного транспорта. Ценят новые трамваи, автобусы и гибриды, меньше удовлетворены троллейбусами. Большинство ответивших

хвалят состояние и чистоту подвижного состава, а также стиль езды водителей и доступность информации об организации транспорта. 51% ответивших особо подчеркивают, что транспортные средства стали более удобными, 49% выделяют улучшение ситуации с чистотой и 45% – лучшую доступность информации.

Большинство пользователей общественного транспорта удовлетворены логистикой и интервалами на линиях, в то же время 17% ответивших хотели бы уплотнения графика на своем «домашнем» маршруте.

Turu-uuringute AS исследовало взгляды пользователей общественного транспорта с 1999 года. Если в 2010 году общественный транспорт оценивали на 3,6 балла, в 2014 году – на 3,93, то в последних исследованиях оценка поднялась в 2015 году до 4,13 и в этом году составила 4,12. Таллинским общественным транспортом удовлетворены или весьма удовлетворены 80% участников опроса, не удовлетворены только 5%. Бесплатный общественный транспорт поддерживают 88% горожан, определенно против – 2%.

Наиболее важным в отношении общественного транспорта считается соблюдение графика (74%) и чистота транспортного средства (65%). По видам транспортных средств больше всего повысилась оценка трамвая, удовлетворенность которым оценили на 4,44 балла вместо 4,32 в прошлом году. Автобусы получили оценку 4,27 балла.

Ядро опрашиваемых составляли таллинцы трудоспособного возраста, среди которых 56% женщин и 44% мужчин. В соответствии с пропорциональностью населения были представлены все части города.

Общественный транспорт в 2017 году использовали в качестве предпочтительного способа передвижения 80% горожан. 49% ответивших используют общественный транспорт значительно чаще с тех пор, как билеты в нем стали бесплатными.

Исследование удовлетворенности пассажиров дает обзор ожиданий горожан, помогая тем самым сделать общественный транспорт еще более привлекательным и ориентированным на пользователя.

На школьных каникулах – в музеи и библиотеки!

С 21 октября по 5 ноября вновь пройдет музейный фестиваль для детей и молодежи «Открытые игровые пространства» (Avatud mänguväljad), принять участие в котором приглашаются все семьи с детьми.

В фестивале участвуют более 35 музеев по всей Эстонии. Посещение музеев по билетам, некоторые из мероприятий бесплатные. Ряд игр и событий планируются на русском языке.

Во время фестиваля в музеях Таллинна, Тарту и Пярну можно будет ознакомиться с выставками, используя маршрутные листы с играми и заданиями, которые были разработаны специально для «Открытых игровых пространств». Знакомиться с выставками с помощью игровых маршрутов можно в удобное для вас время. Игры разные по уровню сложности и рассчитаны на всех – от малышей до подростков.

Что такое маршрутный или игровой лист?

Приобретая музейный билет, вы получите «паспорт» фестиваля с полной программой мероприятий и информацией о музеях, на последней странице которого можно собирать штампы и наклейки музеев. Игровой лист вам также выдадут бесплатно. С помощью игрового листа будет проще сориентироваться в музее: куда пойти, что посмотреть, на что обратить особое внимание и о чем поразмышлять. Есть задания попроче и есть посложнее. Иллюстрации художников разнообразят впечатления, подскажут ответы и добавят долю юмора.

Если обычно дети посещают музей со школьными группами, то с игровым листом можно открыть для себя музей вместе с семьей или в компании друзей. Темы, которые затрагиваются в заданиях, дают толчок к общению детей и родителей, выходящему за пределы бытовых разговоров. Например, в детском музее Мийямилла в Каламая предлагается расспросить родителей об игрушках, в которые они играли. Так, проиграв все задания игрового листа, семья сможет найти новые неожиданные и интересные темы для бесед.

Игры разбиты на четыре уровня сложности, которые примерно совпадают с возрастными группами: уровень I – карточки для детей до 3 лет; уровень II – игровой лист для детей 4–6 лет; уровень III – игровой лист для детей 7–10 лет; уровень IV – игровой лист для подростков 11–14 лет. При желании можно выбрать игру попроче или посложнее, не обращая внимания на возраст. Игру можно выбрать на сайте фестиваля www.avatudfestival.ee, который переведен на русский язык в полном объеме.

Таллинские музеи ждут! Программа на русском языке Детей в возрасте от 4 до 6 лет, а может быть, и старше, ждут в детском музее Мийямилла в Каламая. Игровой маршрут можно пройти, используя перевод на русский язык. Самое большое игровое пространство подготовлено для детей 7–10 лет. Переводы игр на русский язык предлагают Таллиннский городской музей (на ул. Вене, 17), Таллинский русский музей и Эстонский музей здравоохранения. Бесплатно можно посетить Эстонский центр детской литературы, который также располагается в Старом городе, но маршрутный лист там доступен только на эстонском языке. Это не должно пугать или смущать, потому что задания игровых маршрутов сформулированы кратко, простыми словами. Кроме того, со всеми игровыми листами можно заранее ознакомиться на сайте фестиваля.

Самый сложный игровой маршрут ожидает подростков 11–14 лет в Кадрюрском художественном музее на выставке маньеризма. Но не обязательно ограничиваться посещением таллинских музеев, ведь

перевод игровых листов сделали музеи как в Тарту, так и в Пярну!

В рамках параллельной программы фестиваля пройдут мероприятия в Таллинне, Тарту, Юленурме, Пярну, Палдиски и Хаапсалу, с описанием которых можно ознакомиться на домашней странице фестиваля. Среди таллинских мероприятий на русском языке стоит отметить интерактивную поисковую игру Таллиннского зоопарка «Открытия в зоопарке», которая пройдет 27 октября, и семейный утренник «Сказки в музее Миккеля: голландская сказка» 5 ноября. На 21 октября в детском музее Мийямилла в Каламая запланировано кукольное представление «Красная шапочка» на эстонском языке, после просмотра которого можно поучаствовать в мастерской. Тут уже с детьми будут общаться и по-русски.

Игры и розыгрыши

До и во время проведения фестиваля, а также после его окончания будут проходить поисковая игра и розыгрыши, информацию о которых можно найти на нашем сайте и на страничке в Facebook (@avatudmanguvaljad).

Если отправить организаторам фотографию последней страницы фестивального «паспорта» с печатями и наклейками до 12 ноября, то «паспорт» сможет участвовать в розыгрыше музейных билетов и сувениров.

С 21 октября по 5 ноября во всех музеях основной программы будет проходить поисковая игра от детского интернет-портала Lastejaam.ee. Найти

надо изображения героев [Lastejaam](http://Lastejaam.ee), сфотографировать их и отправить фотографии на адрес lastejaam@eri.ee, что даст возможность выиграть призы. Другие же розыгрыши пока останутся в секрете!

Цель фестиваля – предоставить семьям возможность вместе весело и с пользой провести время. Цель более далекая и обобщенная – через задания на сообразительность, внимательность, осознанное чтение, обсуждение и аргументирование развить в детях и подростках их творческую натуру, пробудить любопытство и сообразительность, то есть каче-

ства, которые пригодятся в жизни в любом возрасте.

Фестиваль состоится при поддержке Министерства культуры, программы Таллинна «Гражданский мир», Капитала культуры, управы таллиннского района Кесклинн и Пярнуской городской управы, а также при сотрудничестве с Эстонским центром детской литературы, OÜ ADM Interactive, AS Kaubamaja и порталом [Lastejaam](http://Lastejaam.ee).

Елена Чекулаева

руководитель фестиваля «Открытые игровые пространства»

Пособие на ребенка-первоклассника

Город Таллинн и в этом году выплачивает пособие семьям, в которых есть дети-первоклассники

Пособие на ребенка, идущего в 1-й класс школы, выплачивается в соответствии с постановлением от 29 ноября 2012 года. Согласно данному постановлению, условия получения пособия следующие:

- по крайней мере один родитель ребенка, по данным регистра народонаселения, прожил в Таллинне как минимум один год до отправления ребенка в школу;
- ребенок, по данным регистра народонаселения, является жителем Таллинна и живет, по данным регистра народонаселения, по одному адресу с ходатайствующим о пособии;

• ребенок внесен в списки учеников таллиннской школы.

Ходатайство о получении пособия можно представить в течение трех месяцев с начала учебного года. Пособие выплачивается на основании списка учеников школы, его размер составляет 320 евро. Сумма выплачивается в двух частях: половина суммы в начале учебы ребенка в школе и вторая половина – по окончании первого класса при условии, что ходатайствующий о пособии и ребенок, по данным регистра населения, непрерывно являлись жителями Таллинна и ребенок учится в таллиннской школе.

Помимо пособия на ребенка-первоклассника, получающие прожиточное пособие семьи могут ходатайствовать о школьном пособии на ребенка, которое выплачивается учащемуся до достижения 19 лет (включительно) при условии, что семья получала прожиточное пособие в текущем году до начала учебы ребенка в школе. Пособие выплачивается на основании списка учеников школы или выданной в школе справки, о нем тоже можно ходатайствовать в течение трех месяцев с начала текущего учебного года.

Для ходатайства о пособиях нужно представить письменное заявле-

ние по форме в отдел социального обеспечения. Заявление можно представить по почте, подписанным цифровой подписью по эл. почте или через государственный инфопортал www.eesti.ee (Tallinna toetusd).

Отдел соцобеспечения управы района Кесклинн находится по адресу Пярну мнт, 9. Время работы службы социальных пособий: по понедельникам с 9 до 12 и с 13 до 18, по вторникам и четвергам с 9 до 12 и с 13 до 17. Предварительная регистрация на прием по тел. 6457 867. Дополнительная информация по телефонам 6457 840; 6457 869; 6457 861; 6457 862; 6457 860.

Марье Пальяк

заведующая отделом соцобеспечения

Эдуард Томан и Таави Аас

В Центре русской культуры новый директор

Таллиннская городская управа утвердила на должность директора Центра русской культуры Эдуарда Томана, который работает в центре с 2011 года директором по развитию.

«У Эдуарда Томана долгий опыт руководителя, к тому же его трудовой багаж обогащает длительный и очень разнообразный творческий период», – сказал вице-мэр Михаил Кылварт.

Для заполнения вакантной должности директора Центра русской культуры Таллиннский департамент культуры объявил открытый конкурс, на который было представлено одно заявление.

В Центре русской культуры действует несколько творческих объединений: драматическая, хоровая, хореографическая, музыкальная и

художественная студии. Участники художественной самодеятельности, как дети, так и взрослые, активно выступают на фестивалях, смотрах, конкурсах и концертах. На сцене центра культуры дают представления как местные, так и зарубежные исполнители, проходят концерты в различных музыкальных стилях, международных конкурсах и фестивали.

Здание Центра русской культуры на бульваре Мере, 5 было признано памятником архитектуры в 1997 году. Центр культуры стал муниципальным учреждением в 2001 году и в 2006 году там были начаты основательные работы по реставрации, в ходе которых здание восстановили в первоначальном виде.

Raeprress

Семейный центр приобрел новый вид

Освежившее облик здание Таллиннского семейного центра на ул. Асула открылось в конце сентября.

Ремонт фасада, проходивший на протяжении всего лета, обошелся почти в 100 000 евро. Вице-мэр Мерике Мартинсон поблагодарила Koda Ehitus OÜ за быструю и качественную работу, а также коллектив семейного центра за то, что во время ремонта он продолжал работать. Благодаря этому летом дети могли проводить время в центре и в обед есть горячую пищу.

Семейный центр является таллинским учреждением социального обеспечения в поддержку детям и их

родителям. Центр исходит из принципа, что благополучие каждого члена семьи зависит от того, как живет семья в целом. Поэтому стараются помочь всем членам семьи в их проблемах, ведь именно так улучшится и положение детей.

Живущим в Таллинне семьям с детьми предлагается поддержка посредством десяти различных психологических и социальных услуг. Психологи центра консультируют родителей и молодежь также через

интернет. Семьи с более серьезными жизненными трудностями получают в помощь социального работника и специалиста по вопросам семьи, которые консультируют и направляют родителей в течение длительного времени. При учреждении трудятся также 30 добровольцев – опорных лиц, каждый из которых является старшим другом одному ребенку школьного возраста. В семейном центре действует и

дневной центр, где дети могут провести время после уроков в школе, им помогают заниматься и предлагают горячую еду.

Каждый год в центр обращается все больше семей. В прошлом году помощь психолога получили 5060 человек, различные социальные услуги использовали 483 семьи.

СООБЩЕНИЯ

Рядом с ледовым холмом Тондираба будет построен бассейн

Городская управа утвердила детальную планировку земельного участка на ул. Варраку, 14 и окрестной территории, которая дает возможность построить рядом с ледовым холмом Тондираба бассейн с дорожками длиной 50 м.

«Согласно этой планировке, рядом с ледовым холмом можно построить полногабаритный бассейн с десятью 50-метровыми дорожками, – сказал исполняющий обязанности мэра Таллинна Таави Аас. – Речь идет о бассейне олимпийского масштаба, рядом с которым будет также бассейн для

разогрева с четырьмя 25-метровыми дорожками».

Аас указал на то, связанные с плаванием круги выражали озабоченность в отношении необходимости улучшения условий для тренировок, и город может пойти навстречу. Кроме бассейна, на территории планиру-

ется построить отель и здание клуба для обслуживания спортивных сооружений. Утверждение детальную планировку позволит начать тендерную процедуру для поисков проектировщика и строителя.

Фото: Инари Лейман

В зоопарке открылся «Мир белого медведя»

С 8 октября «Мир белого медведя» в зоопарке открыт для всех посетителей.

«Приятно констатировать, что проект, который получил начало благодаря гражданской инициативе в 2012 году, в сотрудничестве ряда сторон достиг завершения. Пожертвования на дом для белых медведей совершали и частные лица, и учреждения», – сказал вице-мэр Михаил Кылварт.

Он подчеркнул, что в результате объемного и долгосрочного инвестирования со стороны города в зоопарке созданы наконец современные условия жизни для белых медведей. Просторный новый «Полярный» начали строить прошлой осенью. По словам заведующей Де-

партаментом культуры Айни Хярм, на это ушло более 3 млн евро, из которых вклад Таллинна составил почти 2,7 млн. Через Общество друзей Таллиннского зоопарка было пожертвовано почти 350 000 евро и государство выделило 35 000 евро. Строительные работы осуществила фирма Astlanda Ehitus OÜ.

В Таллинском зоопарке живут четыре белых медведя: самец Норд, самка Фрийдя и их детеныши Нора и Арон. Белый медведь – один из крупнейших в мире хищников, местом обитания которого является арктический пояс Северного полушария. По-

тепление климата оказывает влияние на всю планету, но особенно на места обитания этих крупных животных. Климатические изменения и деятельность человека значительно изменили морскую экосистему, сократили площадь ледников и вызвали таяние дрейфующих льдин, на которых живут эти звери. Очень важная роль в защите белых медведей принадлежит зоопаркам, где содержащиеся в них животные помогают сохранить генетическую базу вида и дают возможность информировать людей о положении обитателей приполярных территорий.

Для собак сделали замечательную площадку

На пустыре, простиравшемся ранее рядом с железнодорожной станцией Лиллекюла, построена современная площадка для выгула собак.

Площадки для выгула и дрессировки сделаны отдельно для больших и маленьких собак. Кроме того, здесь хорошо будут чувствовать себя и хозяева четвероногих, поскольку есть скамейки, газоны и цветочные грядки. Парковка и подъездные пути позволяют попасть сюда на автомобиле или пешком.

В районе Кесклинн площадка Лиллекюла является четвертой по-

добной, но более масштабной, чем остальные. Таких площадок в последнее время построено несколько в каждом районе города, но, по словам вице-мэра Калле Кландорфа, в Таллинне их должно быть еще больше. «Например, в Хельсинки более 80 площадок для выгула и дрессировки собак различной величины. В Таллинне тоже планируется дополнительно создать такие в каждом

районе города», – сказал Кландорф.

Строительство площадки обошлось почти в 172 000 евро. Несомненно, прежде всего ее активно будут использовать жители Китсеюла, Ууз-Мааильма и Лиллекюла, но почему бы и не гости из более отдаленных мест! В день открытия площадки 6 октября там были жители Мустамяэ и других районов.

Общая баня Часовая баня Часовой душ

Чт, Пт и Сб часовые бани открыты до 2 часов ночи.

ул. Рауа, 23, Таллинн, Хартуммаа 10124
Тел.: 622 94 95 • Э-почта: info@rauasaun.ee • www.rauasaun.ee

УНИВЕРСИТЕТ ДЛЯ СТАРШЕГО ПОКОЛЕНИЯ В ДОМЕ ХОПНЕРА | ЛЕКЦИИ НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ В НОЯБРЕ 2017 г.

№	ФАКУЛЬТЕТ	ЛЕКТОР/ГИД	ЛЕКЦИИ/ЭКСПУРСИИ	ДАТА	ВРЕМЯ	МЕСТО ПРОВЕДЕНИЯ
1	Психология	Никита Григорьев, психолог	Время для экспериментов	1 ноября 2017 г.	14.00-15.30	Дом Хопнера, Ратушная площадь, 18 Концертно-театральный зал, IV этаж
2	Психология	Андраник Кечек, композитор	Музыкальная терапия. Прикосновение дождя (лекция-концерт)	8 ноября 2017 г.	14.00-15.30	Дом Хопнера, Ратушная площадь, 18 Концертно-театральный зал, IV этаж
3	История и культура Таллинна	Константин Николаев, таллиннский гид	Музыкальная терапия-4. Time with Love (лекция-концерт)	15 ноября 2017 г.	14.00-15.30	Дом Хопнера, Ратушная площадь, 18 Концертно-театральный зал, IV этаж
4	История и культура Таллинна	Полина Соболев, искусствовед	Русский театр Эстонии: вчера и сегодня	22 ноября 2017 г.	14.00-15.30	Дом Хопнера, Ратушная площадь, 18 Концертно-театральный зал, IV этаж
5	История и культура	Сергей Черкасов, артист Русского театра	Музыкальная терапия-4. Time with Love (лекция-концерт)	29 ноября 2017 г.	14.00-15.30	Дом Хопнера, Ратушная площадь, 18 Концертно-театральный зал, IV этаж

Reisijutud. Väike eestlane suures maailmas:

Costa Rica

Reisimuljeid jagab Liis Paltmar

21. oktoober kell 15.00

Rahvarinde Muuseum
Vabaduse väljak 9

Üritus on TASUTA!

facebook.com/rmmuseum

LOENGUSARI

Ainult naistele!

K, 18. oktoober / kell 19

Ulvi Haagensen

MIKS ME KORISTAME JA MIS MEID MOTIVEERIB KORISTAMA?

Kuigi koristamine on oluline teema meie igapäevaelus, ei vääri see tavaliselt tõsisemat tähelepanu. Teleri vahendusel võib tekkida tunne, et ainsad, keda see teema huvitab, on stereotüüpsed koduperenaised, kelle elueesmärk on säravalt puhtad põrandad ja ülivalge pesu. Tegelikult oleme me kõik seotud koristamisega – kasvõi sel moel, et organiseerime osavalt selle töö kellegi teise hoolde. Ühest küljest see on marginaalne, samas aga ka universaalne!

Ulvi Haagensen on Eesti Kunstiakadeemia doktorant, kes oma loomepõhises uurimistöös keskendub koristamisele ja analüüsib selle tegevuse kokkupuuteid ning kattuvust kunsti ja kunsti loomisega.

Loengu hind 12 eurot.
Info ja registreerimine:
info@hopnerimaja.eu • tel 645 5321
Raekoja plats 18 • www.hopnerimaja.eu

HOPNERI MAJA

SEENIORIDE SÕBRASEANSID kinos Sõprus

Eakatele sõbrahind ainult 3 eurot, templikaardiga iga 6. seanss tasuta! Templikaardi saab kino kassast.

Seansi eel kohv, tee ja küpsised, pärast filmi loositakse välja kino Sõprus kinkepileteid.

Seenioride sõbraseansil tuleb novembris näitamisele vaid üks film, Positiivi raames linastub "Nashville".
Filmi juhatab sisse ansambli Justament laulja Jaan Elgula.

6. novembril kell 12 „NASHVILLE“ (USA 1975)

Režissöör: Robert Altman. Osades: Keith Carradine, Karen Black, Ronnee Blakley. Filmi pikkus 159 minutit.

Filmis põimuvad kaootiliselt poliitika ja muusikaäriga seotud inimeste lood Nashville`is, kantrimuusika kodukohas. Värvikate tegelaste hulka kuuluvad Nashville`i hinge vaakuv kuninganna Barbara Jean, gospel-vokalist Linnea ja tema abikaasa, poliitiline organisator Delbert Reese ning BBC reporter, kes linnas ringi uitab. Kuid see pole kaugeltki kõik – filmis on lausa 24 peategelast! Tegu on tõelise muusikalise ja raputava meistriteosena, millest ei saa ilma jääda!

Filmil on ainult eestikeelsed subtiitrid.

SOTSIAALKESKUSE RINGID JA KURSUSED 2017-2018

KÄSITÖÖ JA ÕMBLUSRING (KUDUMINE, HEEGELDAMINE, ÕMBLEMINE) AASTA AASTA LÄBIV TEEMA: LAPITEHNIKA
LOOVTÖÖRING - VANAST UUE TEGEMINE
KLAASIVITRAAZ JA NAHKEHISTÖÖ
VÕIMLEMINE
RAVIVÕIMLEMINE
SELTSKONNA - PEOTANTS
LINE TANTS „KANTRIPIIGAD“
SEENIORTANTS „TANTSUDIIVAD“

SEGARAHVATANTSURÜHM „HÖBEKIAR“
LAULUKLUBI - OSALEVAD LAULU ARMATAVAD INIMESED
MEESANSAMBEL „VANAIASAD“
NAISANSAMBEL „MIRAAŽ“
NAISANSAMBEL „LIIVALAID“
SOLISTIDERING
ORKESTER „LIIVABÄND“
INGLISE KEELE VESTLUSRING
INGLISE KEEL ALGAJATELE

INGLISE KEEL EDASIJÕUDNUTELE
SAKSA KEEL (VENEKEELNE RÜHM)
MÄLUTREENING
NUTISEADMETE JA ARVUTIKONSULTATSIOONID
ARVUTIKURSUS ALGAJATELE
ARVUTIKURSUS EDASIJÕUDNUTELE
BOWLING
KEPIKÖND

OOTAME RÕÕMUGA UUSI LIIKMEID KÕIGISSE HUVIRINGIDESSE! SOOVIJATEL HELISTADA TEL 6466 123 VÕI TULLA LIIVALAIA 32.

Maailmarändurite Klubi

T, 17. oktoobril
kell 18
Hopneri majas

„Stardiplats“ ELBRUS

Mägironija ÜLLAR PÖLD
räägib oma ekspeditsioonidest
seitsmetuhandeliste mägedele.

Sissepääs 2 eur
Hopneri maja
Raekoja plats 18
tel 645 5321
info@hopnerimaja.eu

Hopneri Maja Hobiteater

OOTAB

NÄITLEMISHUVILISI NOORI TÄISKASVANUID

teisipäeviti 17.00–18.30

Koos käiakse kord nädalas,
et teha tööd hääle, meele ja kehaga

Valmib vähemalt üks lavastus,
lüüakse kaasa vanalinnaga
seotud sündmustel

Kuutasu 18 eurot
Registreeri end osalejaks
huvi@hopnerimaja.ee

teoteater idamaa.com

Kogupereüritus

Kristalli(m)elu Kalamajas

15. OKTOOBRIIL 2017

VANA-KALAMAJA 9A
TEOTEATRIS

www.kristallimelu.weebly.com

S
T
U
S
T
A
N

16. august – 3. november 2017

Tolmutterad ja muu

Valik Kadri Kangilaski maali-loomingust, kus on ühel või teisel viisil olnud vaatluse all hingestatud taimemaailm. Osalt on tegu botaanilisest mikrokosmosest inspireeritud abstraktsioonidega ja osalt maaema kohalolekule vihjavate taimemaalidega.

KADRI KANGILASKI
maalide näitus

HOPNERI MAJA
Raekoja plats 18
www.hopnerimaja.eu

P, 26. november 2017 · kell 18
HOPNERI MAJA

C-JAM

Pilet 15/12 eurot saadaval Piletilevis ja tund enne algust kohapeal.

HOPNERI MAJA
Raekoja plats 18
Tel 6455321
info@hopnerimaja.eu
www.hopnerimaja.eu

TALLINNA RAEKOJA PLATSILE KAUNIS JÕULUPUU!

Tallinna Kesklinna Valitsus kutsub kõiki maa- ja metsaomanikke pakkuma oma maal kasvavat kuuse või nulgua Tallinna peaväljakule riigi esindusjõulupuuks.

Pakkumisi ootame 20. oktoobrini 2017 koos foto, asukoha kirjelduse, kuuse kõrguse, hinnasoovi ja omaniku kontaktandmetega e-mailile: Kylly.Annus@tallinnlv.ee. Valik tehakse arvestades kuuse välimust, hinda ja kaugust Tallinnast.

Pakutav puu peab olema vähemalt 15–20 m kõrgune, kahar ja ühtlaselt tihe, kasvama lagedal hästi juurdepääseavas kohas ning mitte kaugemal kui 150 km Tallinnast. Puu lähedal ei tohi olla elektriliine, mis võivad takistada kraana tööd puu langetamisel ja pealelaadimisel. Puud võivad pakkuda maaomanikud või peab pakkujal olema maaomaniku kirjalik luba. Samuti võivad jõulupuud pakkuda firmad koos vajalike sissedöölulubade vormistamise, Raekoja platsi paigaldamise, hülise demonteerimise ja jääkide äraveo teenuse pakkumisega.

Jõulupuud püstitatakse Raekoja platsile 9.11.2017

LISAINFO tel 645 7251, 514 6612
PAKKUMISED SAATA Kylly.Annus@tallinnlv.ee

1Partner

ESTI PARIM KINNISVARA BÜROO

TULE KONSULTATSIOONILE!

1partner.ee

Helena - Laura Lesment
512 5439

OST · MÜÜK · ÜÜR
HINDAMINE · INVESTEERIMINE

OSTAN

VANU RINNAMÄRKE, POSTKAARTE, TRÜKISEID JA VANARAHJA NING MUID ESTI AJALOOGA SEOTUD KOLLEKTSIONEERIMISE ESEMEID.

Tel. 602 0906 ja 5011 628 Tim

SIIN VÕIB OLLA SINU REKLAAM!

kesklinnasonumid@tallinnlv.ee

11. novembril · kell 11
Tallinna Spordihallis (Herne 30)

KESKLINNA ISADEPÄEV

Sportlikud tegevuspunktid isadele koos lastega – START KELL 12

- Terviseõõtmised isadele kell 11
- Loosimised! Üllatused!

Võta kaasa vahetusjalanõud

Korraldaja
Tallinna Kesklinna Valitsus
koostöös

KORRUS3
www.korrus3.ee